

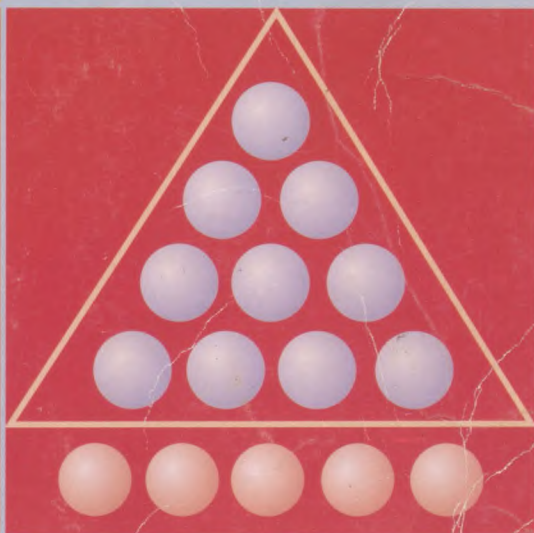
И. Б. Бекбоев
С. Ш. Мкртчян
Н. И. Ибраева

МАТЕМАТИКА

$$10 + 5 =$$

1

ЭКИНЧИ БӨЛҮК

Кыргыз Республикасынын
Мамлекеттик Герби

Кыргыз Республикасынын
Мамлекеттик Туусу

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МАМЛЕКЕТТИК ГИМНИ**

Тексттин авторлору

Ж. Садыков менен Ш. Кулуев.

Музыкасынын авторлору

Н. Давлесов, К. Молдобасанов.

Ак мөңгүлүү аска-тоолор, талаалар,
Элибиздин жаны менен барабар.
Сансыз кылым Ала-Тоосун мекендеп,
Сактап келди биздин ата-бабалар.

Кайырма: Алгалай бер, кыргыз эл,
Азаттыктын жолунда.
Өркүндөй бер, өсө бер,
Өз тагдырың колунда.

Байыртадан бүткөн мүнөз элиме,
Досторуна даяр дилин берүүгө.
Бул ынтымак эл бирдигин ширетип,
Бейкуттукту берет кыргыз жерине.

Кайырма.

Аткарылып элдин үмүт-тилеги,
Желбиреди эркиндиктин желеги.
Бизге жеткен ата салтын, мурасын,
Ыйык сактап урпактарга берели.

Кайырма.

И. Б. Бекбоев
С. Ш. Мкртчян
Н. И. Ибраева

МАТЕМАТИКА

1

Экинчи бөлүк

Жалпы билим берүүчү мектептер үчүн окуу китеби

*Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен*

Басылма Азия Өнүктүрүү Банкы каржылаган
«Билим берүүнүн экинчи долбоорунун» алкагында, № 0020 KGZ (SF)
грантынын жана № MOES ICB LTM - I келишиминин негизинде басылды.

Бекбоев Исак Бекбоевич ж.б.

Б 42 Математика 1. Экинчи бөлүк: 1-класс үчүн окуу китеби/
И. Б. Бекбоев, С. Ш. Мкртчян, Н. И. Ибраева. – Б.: «Учкун»,
2011. – 96 б., илл.

М 4306020500-11

УДК 373.167.1
ББК 22.1 я 721

ISBN 978-9967-439-59-7

© КР ББ жана ИМ, 2011

© «Зангак-97» ЖЧК, 2011

Салам!
Мен
Айбекмин.

Мен
Айгүлмүн.

Бул китепте
биз кайра
жолугушуп,
бирге
иштейбиз.

Биз менен силер
математиканын
сыры менен
таанышасынар.

Биз менен
дагы Анара жана
Азиза болушат.

Алар менен
таанышып
алгыла!

Мен
Анарамын.

Мен
Азизамын.

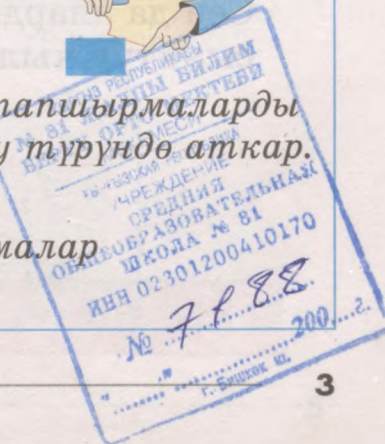

Кызгылт тапшырмаларды
оозеки аткар.

Көк тапшырмаларды
жазуу түрүндө аткар.

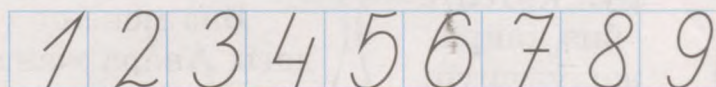
Жашыл менен тапшырмалар
белгиленген

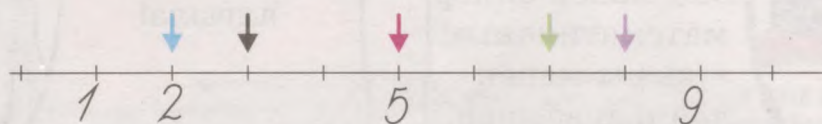

1ДЕН 9ГА ЧЕЙИНКИ САНДАР

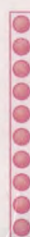
- 1** Сен бул сандарды буга чейин эле билесин.
Сен аларды адегенде 1ден 9га чейин оку,
андан кийин 9дан 1ге чейин оку.

- 2** Ар бир жебенин түсүн ата жана ага тиешелүү
болгон санды айт.

- 3** Ар бир топ канча бирдиктен турат?

- 4** Карагылачы, Айгүл 1ден 9га чейинки
сандарды кантип сулуулап жазганын.
Сен да аларды өзүңдүн дептерине ушул
сыяктуу кылып жаз.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1

- 5 Кутуда кызыл жана көк шарлар бар. Эгерде алардын жалпы саны 7 болсо, анда кутуда канча кызыл жана канча көк шар болушу мүмкүн?

Кызылдар	1					
Көктөр	6					

- 6 Тегеректерди кичинесинен баштап чоңуна чейин айтып чык.

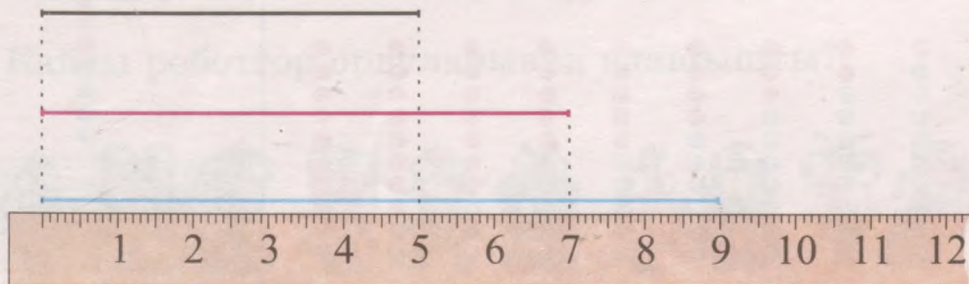
- 7 Оюн. Ар бир акыркысы – ашык.

- 8 Чиймеде канча үч бурчтук бар?

- 9 Ар бир кесиндинин узундугу канча? Өзүндүн сызгычын менен текшер.

ОН САНЫ

1 Он санынын жазылышы менен таанышып ал.

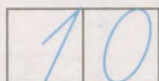
Кутуда 10
карандаш бар.
Аларды эсепте.

Булар он бирдик.

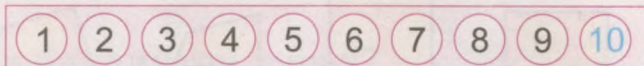
Он бирдик 1 ондукту түзөт.

10

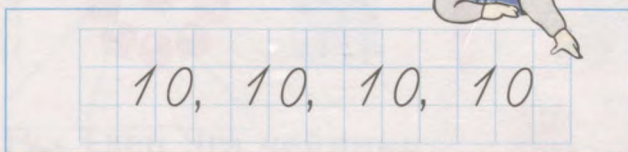

Он

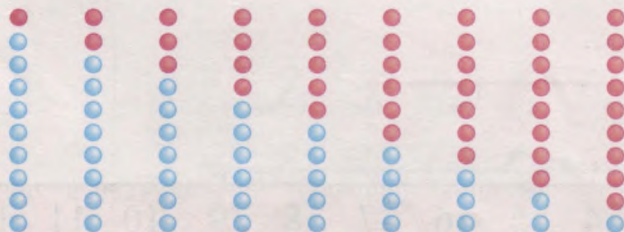
10 саны эки цифра менен
жазылат.

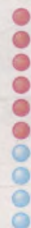
2 Дөптерине ушул сыяктуу эле
10 санын сулуулап жаз.

3 Сүрөттү пайдаланып,
10 санынын курамын жаз.

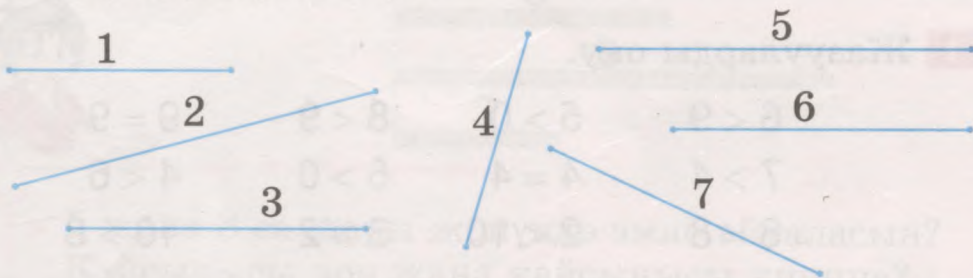

Мисал

$$10 = 4 + 6$$

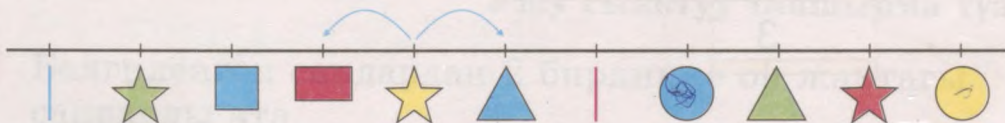
- 4 Барабар кесиндилердин номерлерин айт. www.bizdin.kg
Ченеп, текшерип көр.

- 5 Чиймеде канча үч бурчтук бар?

- 6 Ар бир жылдызчадан 1 бирдик сол жакта жана 1 бирдик оң жакта турган фигураларды ата.

- 7 Чоңунан кичинесине карай улам кичирейген иретте квадраттарды ата.

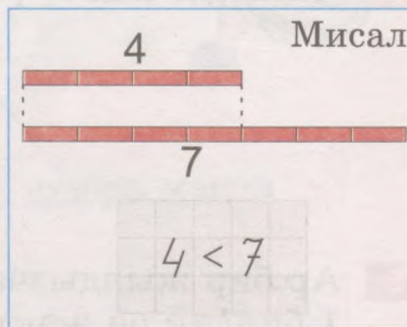
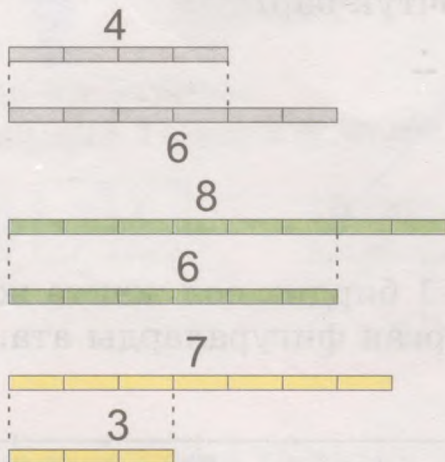
- 8 Кайсы роботтор ордуларынан адашышты?

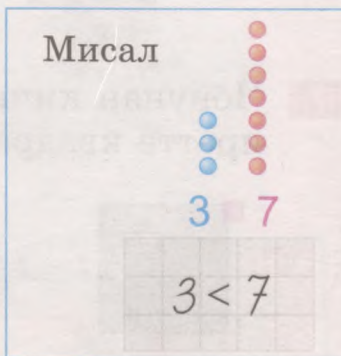
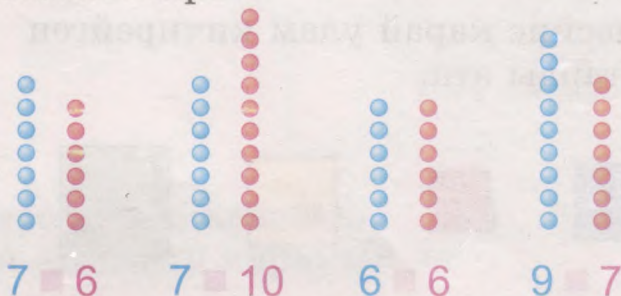
1 Жазууларды оку.

$6 < 9$	$5 > 0$	$8 < 9$	$9 = 9$
$7 > 4$	$4 = 4$	$6 > 0$	$4 < 6$
$8 = 8$	$2 < 10$	$3 > 2$	$10 > 8$

2 Барабарсыздыктарды түз.

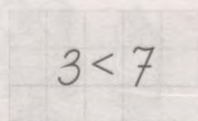
3 Салыштыр:

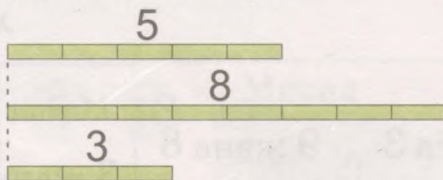

4 Сандарды салыштыр:

6 жана 3	5 жана 8	8 жана 8
7 жана 10	4 жана 2	10 жана 4
3 жана 3	6 жана 6	3 жана 9

Мисал

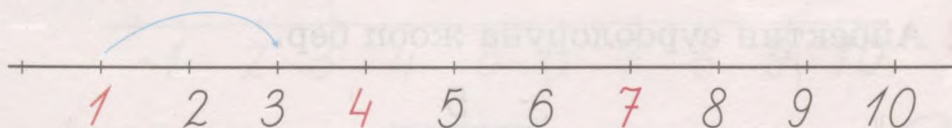
- 5 жана 8 сандары жөнүндө эмне айталасың? Кайсынысы чоң жана кайсынысы кичине?
- 8 жана 3 сандарынын кайсынысы чоң? Кайсынысы кичине?
- 5, 8, 7 сандарынын эң кичинеси кайсы?

6 Ар бир жылдызчадан 2 бирдикке сол жактагы фигураларды ата.

Ушу сыяктуу тапшырма түз.

7 Белгиленген сандардан 2 бирдикке оң жактагы сандарды ата.

Ушу сыяктуу тапшырма түз.

8 Тимур, Аскар жана Бейшен велосипед тээп баратышат. Алардын аттарын ирети менен ата.

Тимур биринчи эмес. Анын кийими көк эмес. Аскар акыркы эмес.

1 Сандарды салыштыр: Сүрөттү пайдаланып, жазууларыңды текшер.

5 жана 3 9 жана 8
2 жана 6 4 жана 7
5 жана 5 2 жана 2

Мисал

3 жана 7

$3 < 7$! ! !

5 жана 2

$5 > 2$! ! . . .

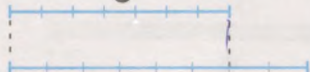
4 жана 4

$4 = 4$! ! ! !

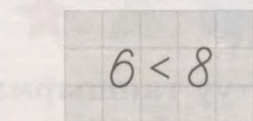
2 Барабарсыздыктарды түз.

Мисал

6

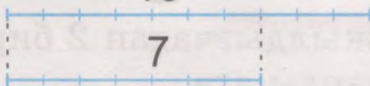

8

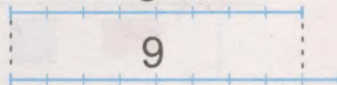
$6 < 8$

10

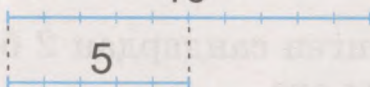
7

8

9

10

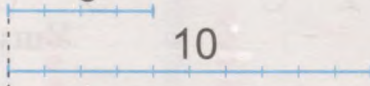

5

3 Айбектин суроолоруна жооп бер.

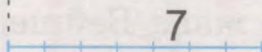

5

10

7

- 5 жана 7 сандары жөнүндө эмне айталасың? Алардын кайсынысы чоң, кайсынысы кичине?
- 7 жана 10 сандарынын кайсынысы кичине? Кайсынысы чоң?
- 5, 10, 7 сандарынын кайсынысы эң чоң?

4

Сандарды кичинесинен чоңун көздөй ирети менен жазып чык.

8

2

10

7

5

10

7

3

Мисал

3, 5, 7, 10

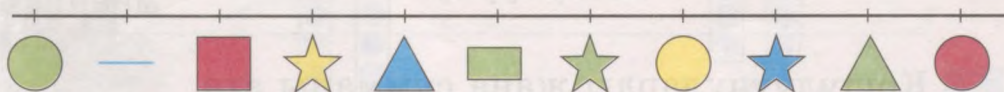
5

Жылдызчалардын ар биринин алдындагы жана артындагы фигураларды ата.

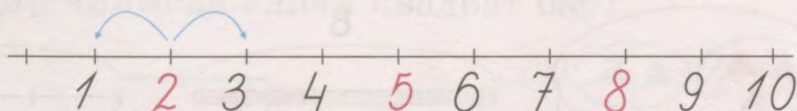
Алдындагысы.

Артындагысы.

6

Белгиленген сандардын ар биринин алдындагы жана артындагы сандарды ата.

7

Оюн. Ойлон!

Айгүл Анарага канча таякча берсе экөөндө таякчалар бирдей болуп калат?

Ушундай оюнду ойлоп тапканга аракеттен.

1 Кошулуучуларды жана сумманы ата.

$6 + 3$	$8 + 0$	$0 + 9$
$7 + 2$	$6 + 2$	$4 + 6$
$9 + 1$	$4 + 4$	$2 + 8$

сумма

$$4 + 3$$

кошуучу

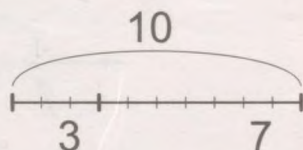
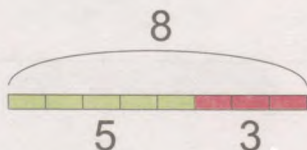
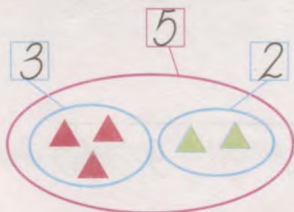
кошулуучу

$$4 + 3 = 7$$

сумма

сумма же
сумманын
мааниси

2 Кошулуучуларды жана сумманы ата.
Сүрөт боюнча барабардыктарды түз.

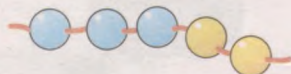
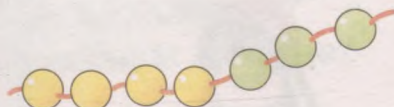
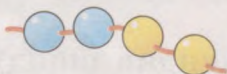

3 Сүрөттөр боюнча барабардыктарды түз.

Мисал

$$2 + 2 = 4$$

4 Сумманы эсепте.

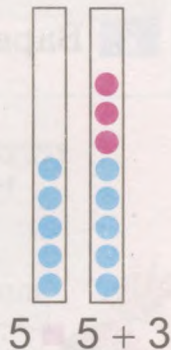
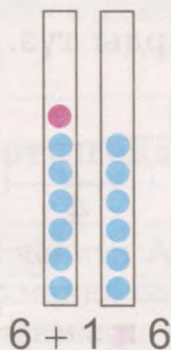
$$\begin{array}{ccc} 3 + 3 & 5 + 3 & 6 + 2 \\ 7 + 3 & 4 + 5 & 2 + 6 \end{array}$$

Мисал:

$$6 + 3 = 9$$

5 Салыштыр:

$$5 + 2 > 5$$

6 Ар бир чиймеде канча квадрат бар?

7 Ар бир топто канча сом бар?

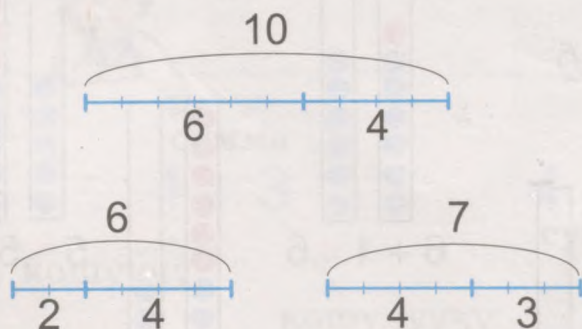

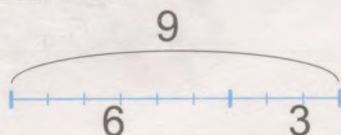
1 Таблицаны толтур.

Кошуучу	8	5	7	4	9	5
Кошулуучу	1	2	3	4	0	4
Сумма	9					

2 Барабардыктарды түз.

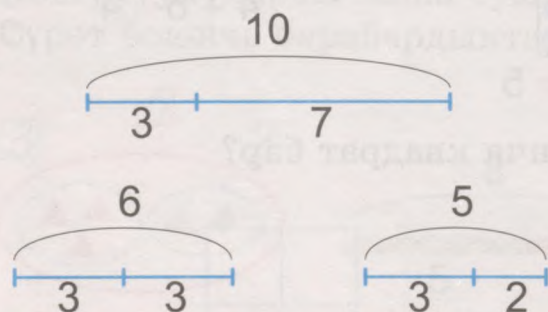

Мисал

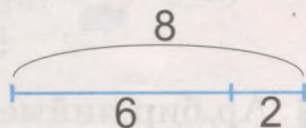

$$6 + 3 = 9$$

3 Барабардыктарды түз.

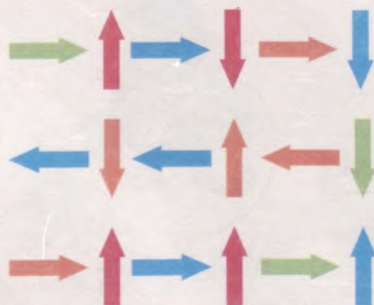

Мисал

$$6 + 2 = 8$$

4 Дептериңе бош чакмактарды толтурууну улант.

Оң жакка	⇒	6
Сол жакка	⇐	
Өйдө жакка	↑	
Төмөн жакка	↓	
Өйдө жакка + төмөн жакка	↑ + ↓	
Оң жакка + Сол жакка	⇒ + ⇐	

- 5 Сандарды чоңунан кичинесине карай кемиген тартипте жаз.

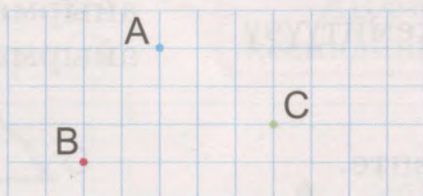
6 2
9
10 7

Мисал

- 6 Дептериңе сүрөттө көрсөтүлгөндөй 3 чекитти белгиле.

А, В, С тамгалары чекиттердин аттары.

В чекити А чекитинен 2 чакмакка сол жакта жана 3 чакмакка төмөнүрөөк.

- 7 Эсептөөнү аткар.

$$\boxed{2} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{0}$$

- 8 Бир боодо 6 сабиз, экинчисинде 4 сабиз болгон. Эки боодо канча сабиз болгон?

- 9 Оюндан тегеректерди үчтөн кылып бөлүп көр. Канча бөлүк пайда болду?

10 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КЕМИТҮҮ

1 Кемүүчүнү, кемитүүчүнү, айырманы ата.

$$\begin{array}{ccc} 6-3 & 5-1 & 10-7 \\ 7-2 & 4-4 & 10-3 \\ 6-2 & 8-0 & 3-0 \end{array}$$

айырма

$$8-6$$

кемүүчү

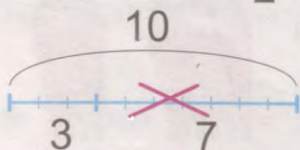
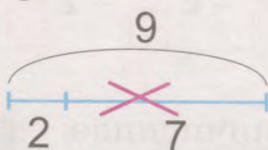
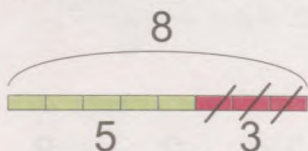
кемитүүчү

айырма

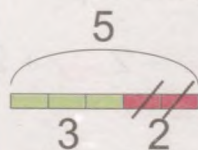
$$8-6=2$$

айырма же
айырманын мааниси

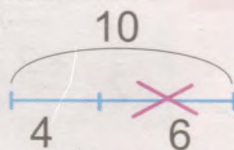
2 Айырманы эсепте.

Мисал

$$5-2=3$$

$$10-6=4$$

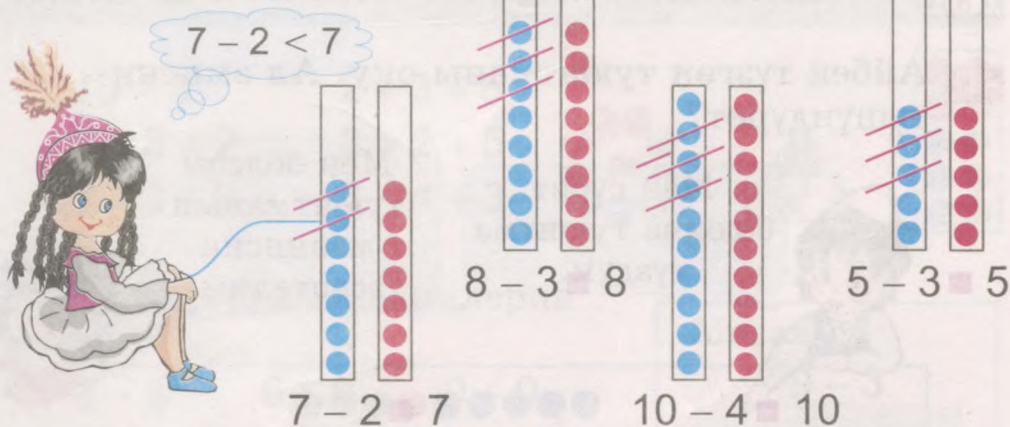
3 Айырманы эсепте.

$$\begin{array}{ccc} 7-3 & 8-5 & 8-8 \\ 7-4 & 10-8 & 10-0 \end{array}$$

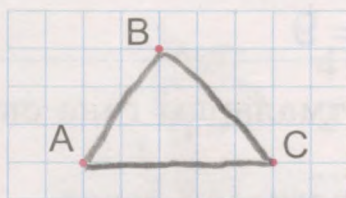
Мисал

$$9-6=3$$

4 Салыштыр:

- 5 А, В, С чекиттерин сүрөттө көрсөтүлгөндөй кылып кой. Аларды кесиндилер менен туташтыр жана ал кесиндилерди ата.

АВ ошол
кесиндинин аты.

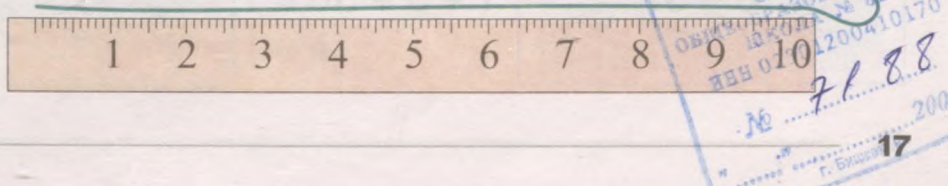

6 Маселелерди чыгар.

- Айбектин 5 алмасы бар. Эгерде ага дагы 3 алма берсе, анда анын алмасы канча болот?
- Айбектин 5 алмасы бар. Эгерде андан 3 алманы алып койсо, анда анын канча алмасы калат?

7 Практикалык иш.

10 см узундуктагы жип кесип ал.
Бир бөлүгү 6 см болгондой кылып
аны эки бөлүккө бөл.

САН ТУЮНТМАСЫ. ТУЮНТМАНЫН МААНИСИ

1 Айбек түзгөн туюнтманы оку. Ал эмнени түшүндүрөт?

Мен сүрөт
боюнча туюнтма
түздүм.

Мен болсом
туюнтманын
маанисин
эсептедим.

$$5 + 1 + 3$$

Бул туюнтма.

Туюнтманын мааниси – 9.

Барабардык түзө алабыз:

$$5 + 1 + 3 = 9$$

2 Берилген жазуулардан туюнтмаларды гана оку.

Сандарды амалдардын белгилери менен туташтырган жазуу – бул туюнтма.

$$5 + 5$$

$$3 + 5 - 2$$

$$1 + 0$$

$$7 - 2$$

$$7 - 2 + 1$$

$$7 < 10$$

$$6 > 5$$

$$0 + 5 = 5$$

$$6 = 6$$

3 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$$5 + 3$$

$$8 - 5$$

$$5 + 3 + 1$$

$$1 + 3 + 5$$

Мисал

$$3 + 2 + 5 = 10$$

$$5 + 2 + 3 = 10$$

4 Ар бир сүрөткө кайсы туюнтма туура келет?

$10 - 3$

$2 + 3 + 5$

$5 + 3 + 2$

$3 + 2 + 5$

$4 + 3 + 3$

$3 + 4 + 3$

5 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$8 - 3$

$8 + 0$

$0 + 0$

$6 + 4$

$7 - 2$

$0 - 0$

Мисал

$9 - 3$

$9 - 3 = 6$

6 Викторина. Ким сүрөт боюнча көбүрөөк туюнтма түзө алат?

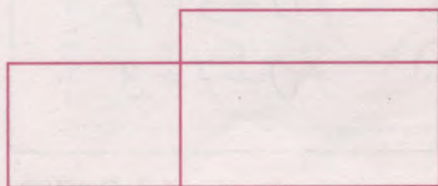
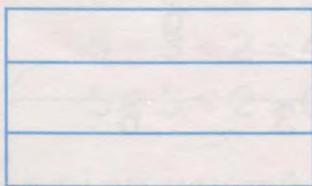
$4 + 3 + 2$

$2 + 3 + 4$

.....

7 Ар бир сүрөттө канча тик бурчтук көрсөтүлгөн?

8 Ар бир барабардыктарды калыбына келтир

+ -

$5 \bullet 2 \bullet 1 = 2$

$5 \bullet 2 \bullet 1 = 8$

$5 \bullet 2 \bullet 1 = 4$

Мисал

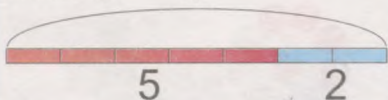
$5 \bullet 2 \bullet 1 = 6$

$5 + 2 - 1 = 6$

1 Ар бир сүрөт боюнча 3төн барабардык түз.

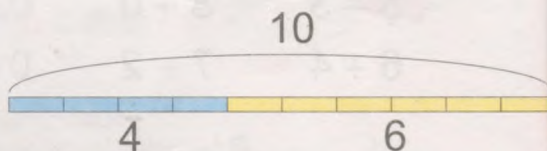
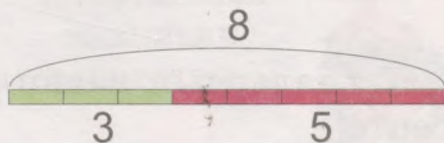
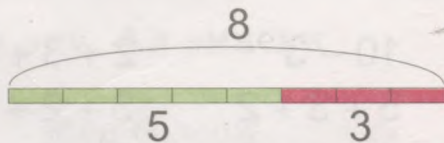
Мисал 7

$$5 + 2 = 7$$

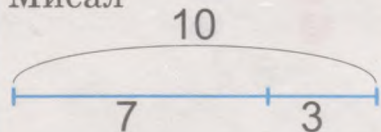
$$7 - 2 = 5$$

$$7 - 5 = 2$$

2 Ар бир чийме боюнча 3 төн барабардык түз.

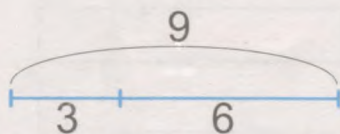
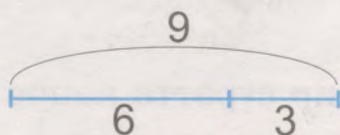
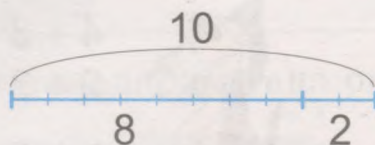
Мисал

$$7 + 3 = 10$$

$$10 - 3 = 7$$

$$10 - 7 = 3$$

3 Туянтмалардын маанилерин эсепте.

$$3 + 5$$

$$3 - 3$$

$$2 + 5 - 0$$

$$6 + 2$$

$$9 - 3$$

$$5 + 4 - 3$$

$$0 + 4$$

$$8 - 4$$

$$4 - 2 + 6$$

Мисал $5 + 5 - 0$

$$5 + 5 - 0 = 10$$

- 4 Чоң эне 8 сабиз тазалап, 3тү Айбекке, 2ни Бейшеге берди. Чоң энеде канча сабиз калды?

- 5 Оюн. Ойлон!

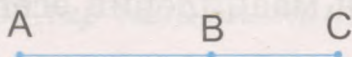
Оймо 4 жашыл, 4 сары үч бурчтуктан турат. Кайсы үч бурчтуктар көрүнбөй калган?

Ушу сыяктуу оюн ойлоп таап көр?

- 6 Эсептөөлөрдү аткар.

$$\boxed{4} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+1} \boxed{} \xrightarrow{-1} \boxed{} \xrightarrow{-3} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-4} \boxed{0}$$

- 7 Чиймеде бардыгы канча кесинди бар? Аларды ата.

- 8 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$\begin{aligned} + - & \quad 5 \bullet 3 \bullet 2 = 6 \\ & \quad 5 \bullet 3 \bullet 2 = 4 \\ & \quad 5 \bullet 3 \bullet 2 = 0 \end{aligned}$$

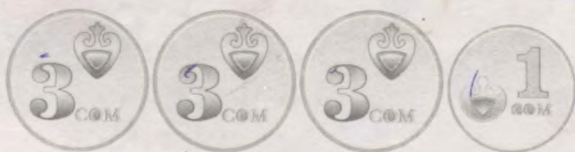
Мисал

$$5 \bullet 3 \bullet 2 = 10$$

$$5 + 3 + 2 = 10$$

- 9 10 сомду ар кандай жол менен ал.

Мен 10 сомду ушундайча алдым.

1 Амалдарды аткарып, бош чакмактарды толтур.

$$\begin{array}{c} 2 \\ \text{6} \quad \xrightarrow{+} \quad \square \\ \quad \quad \quad \xleftarrow{-} \quad \square \\ 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 5 \\ \text{9} \quad \xrightarrow{-} \quad \square \\ \quad \quad \quad \xleftarrow{+} \quad \square \\ 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 4 \\ \text{4} \quad \xrightarrow{+} \quad \square \\ \quad \quad \quad \xleftarrow{-} \quad \square \\ 4 \end{array}$$

Дептерине
төмөнкүчө жаз:

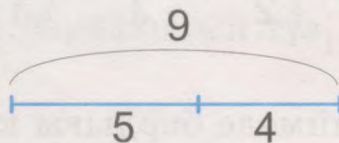
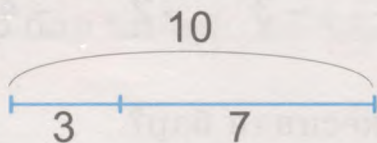

Мисал

$$\begin{array}{c} 2 \\ \text{5} \quad \xrightarrow{-} \quad \text{3} \\ \quad \quad \quad \xleftarrow{+} \quad \text{3} \\ 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 - 2 = 3 \\ 3 + 2 = 5 \end{array}$$

2 Ар бир чийме боюнча барабардыктарды түз.

3 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$$\begin{array}{lll} 7 + 2 & 5 + 1 - 2 & 10 - 5 + 5 \\ 7 - 2 & 2 - 0 + 8 & 7 + 2 - 2 \end{array}$$

4 Ар бир барабардык эмнени түшүндүрөт?

$$3 + 4 + 2 + 1 = 10$$

$$4 + 2 = 6$$

$$4 + 3 + 1 = 8$$

5 Сандардын алдындагы жана артындагы сандарды ата.

8 саны 7нин артында турат.

6 саны 7нин алдында турат.

..., 7, ...

..., 3, ...

..., 4, ...

..., 5, ...

..., 2, ...

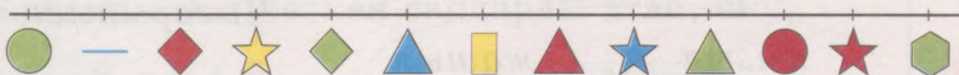
..., 8, ...

6 Эсептөөнү аткар.

$$\boxed{1} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{-3} \boxed{} \xrightarrow{-3} \boxed{} \xrightarrow{-3} \boxed{} \xrightarrow{-0} \boxed{1}$$

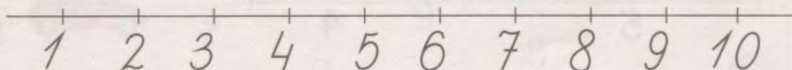
7 Сүрөттү байкап төмөнкү суроолорго жооп бер.

- Сары жана көк жылдызчалардын арасында кандай фигуралар жайгашкан?
- Көк үч бурчтуктан эки бирдиктен ары кайсы фигуралар жайгашкан?

Ушу сыяктуу суроолорду түз.

8 Сүрөттү байкап, Айбектин суроолоруна жооп бер.

- 5 жана 9 сандардын арасында кайсы сандар жайгашкан?
- 5 санынын оң жагында 3 бирдикке кайсы сан жайгашкан?
- 5 санынан 3 бирдик алыстыкта кайсы сандар жайгашкан?

МАСЕЛЕНИН ЧЫГАРЫЛЫШЫН ЖАЗУУ. СХЕМА

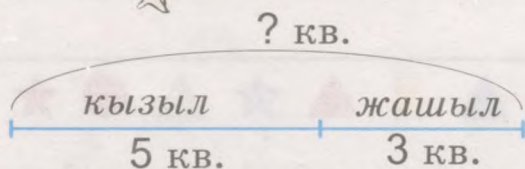
1 Маселенин чыгарылышын дептерге жаз.

Азат 5 кызыл жана 3 жашыл квадрат тартты. Азат канча квадрат тарткан?

Мен маселенин схемасын түздүм.

Мен болсо маселени чыгардым.

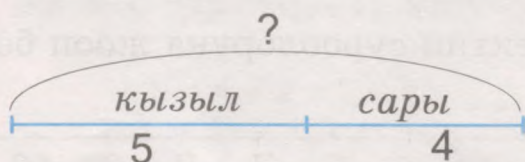

Чыгарылышы:

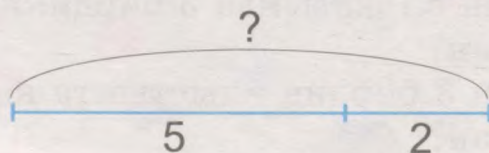
$$5 + 3 = 8$$

Жообу: 8 кв.

2 Схема боюнча маселе түз жана чыгарылышын жаз.

3 Схема боюнча ар кандай маселе түз.

4

Айырмаларды көчүрүп жаз жана алардын маанилерин эсепте.

$4 + 5$

$8 - 5 = 3$

$8 - 3$

$3 = 3$

$7 - 2$

$6 - 0$

$6 > 0$

$6 < 10$

5

Викторина. Ким көбүрөөк барабардыктарды түзөт?

Барабардык пайда болгондой кылып фигураларды сандар менен алмаштыр.

$\square + \bigcirc = 8$

Мисал

$4 + 5 = 9$

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп таап көр.

6

Калтырылып кеткен сандарды атап, оку.

7, ..., 5, 4, ..., ..., 1

8, ..., 6, 5, ..., ..., 2

9, ..., 7, 6, ..., ..., 3

Мисал

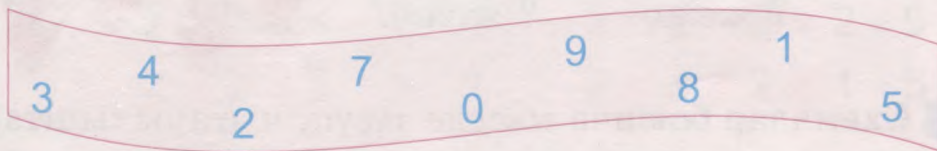
5, 4, ..., ..., 1

5, 4, 3, 2, 1

7

Суммасы 8, 9, 10 болгондой түгөй сандарды танда.

8

Берилген фигуралардан 3 квадрат түз.

1

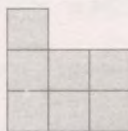
2

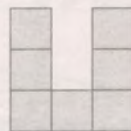
3

4

5

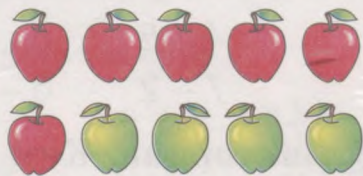

6

1 Маселенин чыгарылышын дептерине жаз.

Тимурдун 10 алмасы бар.
Алардын 6сы кызыл,
калганы жашыл. Тимурдун
канча жашыл алмасы бар?

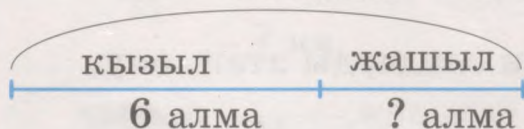

Мен маселенин
схемасын чийдим.

Мен болсом
маселени
чыгардым.

10 алма

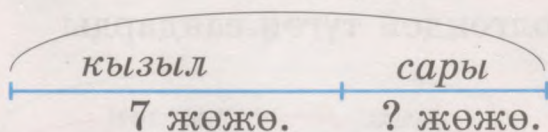
Чыгарылышы:

$$10 - 6 = 4$$

Жообу: 4 алма.

2 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

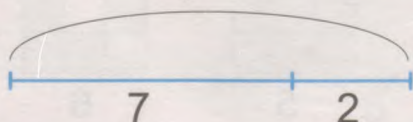
10 жөжө.

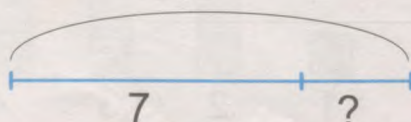
3 Схемалар боюнча маселе түзүп, чыгарылыштарын жаз.

?

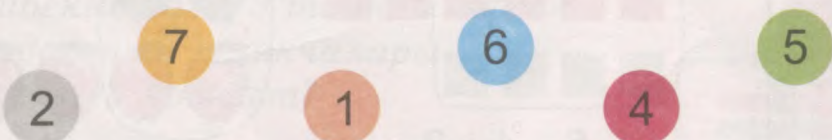
9

4 Таблицаны толтур.

Кемүүчү	4	8	5	4	9
Кемитүүчү	1	2	4	0	9
Айырма	3				

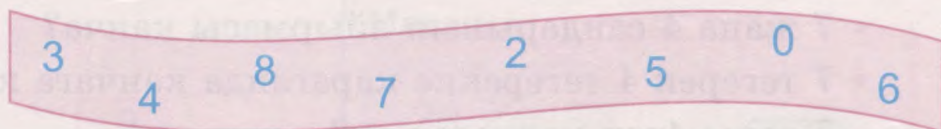
5 Сандарды адегенде чоңоюу иретинде, анан кичирейүү иретинде оку.

6 Эсептөөлөрдү аткар.

$$\boxed{3} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{+2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{} \xrightarrow{-2} \boxed{1}$$

7 Айырмасы 2ге, 3кө, 5ке, барабар болгон түгөй сандарды танда.

8 Барабардыктарды калыбына келтир.

$\boxed{+ -}$

$$2 \bullet 2 \bullet 2 \bullet 2 = 4$$

$$2 \bullet 2 \bullet 2 \bullet 2 = 0$$

$$2 \bullet 2 \bullet 2 \bullet 2 = 8$$

$$2 \bullet 2 \bullet 2 \bullet 1 = 5$$

9 Оюн. Ким көбүрөөк ыкманы табат.

Топтордогу таякчалардын сандары бирдей болгондой кылып аларды же көбөйт, же азайт.

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп таап көр.

КАНЧАГА ЧОН. КАНЧАГА КИЧИНЕ

1 Ар бир топтогу кызыл нерселер жашыл нерселерден канчага көп?

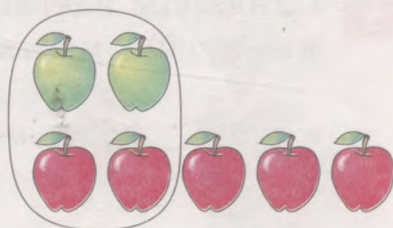
Ар бир топтогу жашыл нерселер кызыл нерселерден канчага аз?

$$8 - 3 = 5$$

$$6 - 4 = 2$$

$$5 - 2 = 3$$

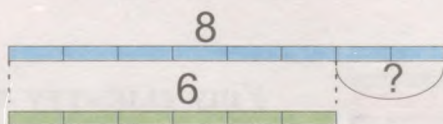
2 Суроолорго жооп бер.

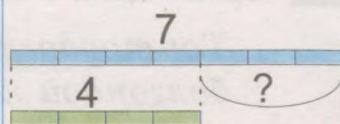
- 7 жана 4 сандарынын айырмасы канча?
- 7 тегерек 4 тегерекке караганда канчага көп?
- 7 саны 4төн канчага чон?
- 4 саны 7ден канчага кичине?

3 Көк жана жашыл тик бурчтуктардын айырмасын эсептеп, суроолорго жооп бер.

Көк тик бурчтуктар жашыл тик бурчтуктарга караганда канчага көп?

Мисал

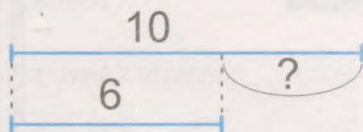
$$7 - 4 = 3$$

4

10 жана 6 сандарынын айырмасын эсептеп, суроолорго жооп бер.

10 саны 6дан канчага чоң?

6 саны 10дон канчага кичине?

5

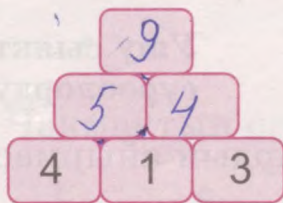
Айбектин таякчаларын санап, суроолорго жооп бер.

- Айбекке дагы 3 таякча берсек, анда анын таякчалары канчага көбөйөт?
- Эгерде Айбектен 2 таякчасын алып койсок, анда анын таякчалары канчага азаят?

6

Адегенде чакмактарды толтуруунун жолу кандай экендигин издеп көр. Андан кийин чакмактарды Айгүлдөй кылып толтур.

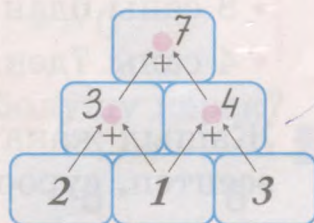

Мисал

$$2 + 1 = 3$$

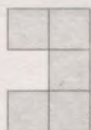
$$1 + 3 = 4$$

$$3 + 4 = 7$$

7

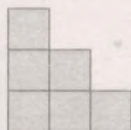
Берилген фигуралардан 3 квадрат түз.

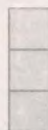
1

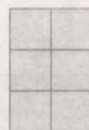
2

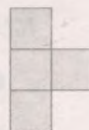
3

4

5

6

1 Суроолорго жооп бер.

- Айгүлдүн канча жашыл таякчасы бар?
- Анын сары таякчасы канча?
- Кайсы түстөгү таякчалар көбүрөөк?
- Жашыл таякчалар сары таякчалардан канчага көп?
- Айгүлдүн бардыгы канча таякчасы бар?

2 Таблица туура толтурулганын текшер жана Айбектин суроолоруна жооп бер.

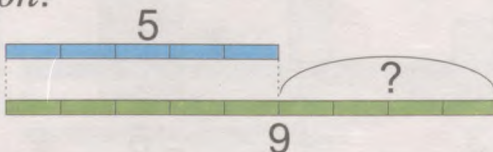
Кемүүчү	8	8	7	4	9
Кемитүүчү	1	6	4	4	0
Айырма	7	2	3	0	9

- 8 жана 1 сандарынын айырмасы канча?
- 8 саны 6дан канчага чоң?
- 4 саны 7ден канчага кичине?

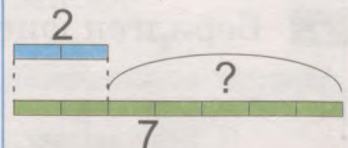
Ушу сыяктуу
суроолорду түз.

3 Жашыл жана көк тик бурчтуктардын айырмасын эсептеп, суроолорго жооп бер.

Көк тик бурчтуктар жашылдарга караганда канчага аз?
Жашыл тик бурчтуктар көктөргө караганда канчага көп?

Мисал

$$7 - 2 = 5$$

- 4 Маселенин чыгарылышынын жазуу жолун карагын. Ушул үлгүнү дептерине жаз.

Кутуда 10 жумуртка болгон. Үчөөнү апам пайдаланды. Кутуда канча жумуртка калды?

Чыгарылышы:

$$10 - 3 = 7$$

Жообу: 7 жумуртка.

- 5 Суммаларды көчүрүп жаз жана алардын маанилерин эсепте.

$3 + 5$

$8 + 1 = 9$

$8 + 3$

$3 + 3$

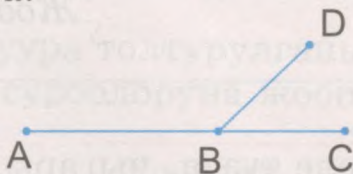
$8 - 2$

$6 + 0$

$7 > 2$

$6 < 8$

- 6 Чиймеде канча кесинди жана сынык сызык бар? Аларды ата.

- 7 Жылдызчаларды цифралар менен алмаштыр.

$* > 5$

$* < 2$

$* = 8$

$* > 0$

- 8 Чакмактын ордунда кандай сан болушу керек?

$$\begin{array}{c} 5 \\ \swarrow \searrow \\ 2 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 5 \\ \swarrow \searrow \\ 1 \quad \square \end{array}$$

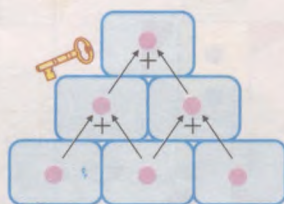
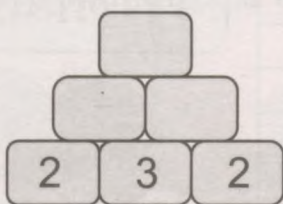
$$\begin{array}{c} 5 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 \\ \swarrow \searrow \\ 3 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 \\ \swarrow \searrow \\ 1 \quad \square \end{array}$$

- 9 Чакмактарды толтур.

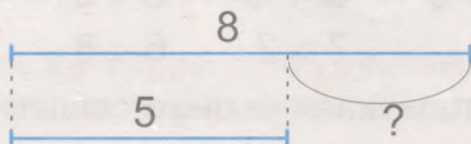
1 Маселенин чыгарылышын дептерине жаз.

Анара 8 квадрат жана 5 тегерек чийди. Анара квадраттарды канчага ашык чийди?

Мен маселенин схемасын чийдим.

Мен болсом маселени чыгардым.

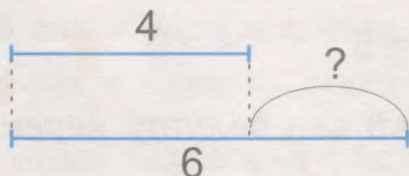

Чыгарылышы:

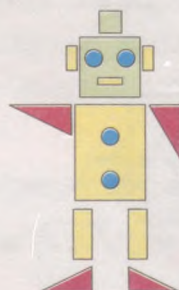
$$8 - 5 = 3$$

Жообу: 3 кв.

2 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

3 Таблицаны толтур.

	4
+	
+	

Роботтун сүрөтүндө 4 үч бурчтук бар.

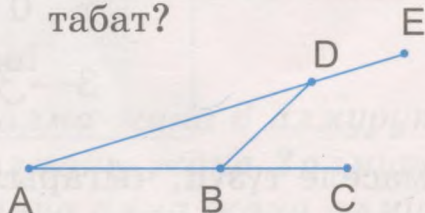
4 Туюнтма түз жана төмөнкүдөй болгон сандарды тап:

- 4төн 3кө кичине, • 1ден 5ке чоң,
- 6дан 2ге чоң, • 9дан 4кө кичине

5 Барабардыктарды көчүрүп жаз.

$$\begin{array}{cccc} 3 + 5 & 8 + 1 = 9 & 8 + 3 & 3 + 3 + 3 = 9 \\ 8 - 2 = 6 & 6 + 0 = 6 & 7 + 2 & 6 < 8 + 1 \end{array}$$

6 Викторина. Ким кесиндилерди көбүрөөк табат?
Ким сынык сызыктарды көбүрөөк табат?

7 Таблица туура толтурулганын текшер жана Айбектин суроолоруна жооп бер.

Кошуучу	6	8	3	4
Кошулуучу	1	2	5	3
Сумма	7	10	8	7

- 6 жана 1 сандарынын суммасы канча?
- 2 жана 8 сандарынын суммасы канча?
- 8 жана 5 сандарынын айырмасы канча?
- 7 жана 4 сандарынын айырмасы канча?

8 Ар бир топто канча сом бар?

ТАБЛИЦА АРКЫЛУУ АМАЛДАРДЫ АТКАРУУ

1 Айбекке окшоп таблицаны толтур.

$$3 + 0 = 3$$

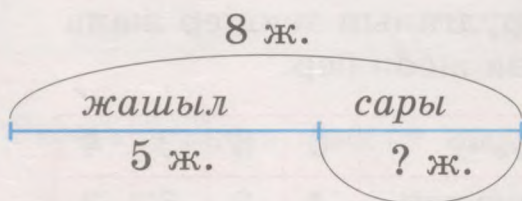

+	0	1	2	4	6
4					

Мисал

+	0	1	2	3
3	3	4	5	6

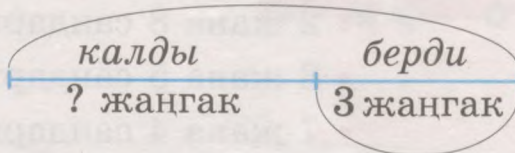
2 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

3 Маселени чыгар.

Бейшендин 10 жаңагы болгон. Үчөөнү Айбекке берди. Бейшендин канча жаңагы калды?

10 жаңгак

4 Барабарсыздыктарды көчүрүп жаз.

$3 < 5$

$10 - 9$

$8 > 3 + 3$

$7 - 7 = 0$

$3 + 5$

$8 < 9$

$8 > 3$

$3 + 3 = 6$

$8 - 2 > 5$

$6 = 6$

$7 - 2 = 5$

$6 < 8$

5 Салыштыр:

$3 + 5 \bullet 3$

$8 + 1 \bullet 9$

$8 - 2 \bullet 8$

$6 - 2 \bullet 6$

Мисал

$7 - 2 \bullet 7$

$7 - 2 < 7$

6 Чакмактардын ордунда кандай сандар болушу керек?

$$\begin{array}{c} 9 \\ \swarrow \searrow \\ 5 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 9 \\ \swarrow \searrow \\ 6 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 9 \\ \swarrow \searrow \\ 2 \quad \square \end{array}$$

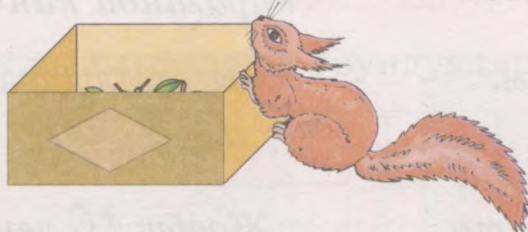
$$\begin{array}{c} 7 \\ \swarrow \searrow \\ 3 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 7 \\ \swarrow \searrow \\ 5 \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 7 \\ \swarrow \searrow \\ 1 \quad \square \end{array}$$

7 Оюн. Ойлон!

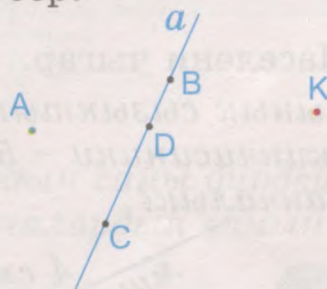
Кутуда 7 алма жана 6 алмурут болгон. Тыйын чычкан 2 алманы жана 2 алмурутту сууруп алды. Кутуда канча алма жана алмурут калды?

8 Айбектин суроолоруна жооп бер.

a – түз
сызыктын аты

- Сүрөттө кандай фигураларды көрүп турасын?
- Кайсы чекиттер түз сызыкка жатат?
- Кайсы чекиттер түз сызыкка тиешеси жок?
- Кайсы чекиттер сызыктын оң жагында, кайсылары сол жагында жатат?
- Сүрөттө канча кесинди бар? Аларды атап бер.

1 Үлгү боюнча таблицаны толтур.

-	0	1	2	4	6
6					

$$7 - 6 = 1$$

Мисал

-	0	1	2	3
7	7	6	5	4

2 Ар бир чыгарылыш кайсы маселеге тиешелүү экенин таап көр.

Азизанын 3 сары жана 7 кызыл лентасы бар. Анын бардыгы канча лентасы бар?

Чыгарылышы:

$$7 - 3 = 4$$

Жообу: 4 лента.

Айнанын 3 сары жана 7 кызыл лентасы бар. Кызыл лента сарыга караганда канчага ашык?

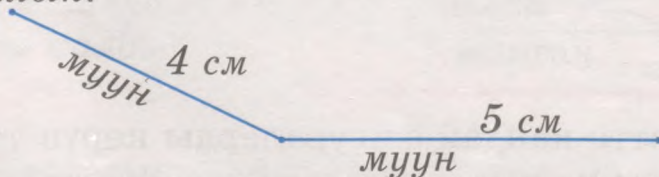
Чыгарылышы:

$$7 + 3 = 10$$

Жообу: 10 лента.

3 Маселени чыгар.

Сынык сызыктын бир муунунун узундугу 4 см, экинчисиники – 5 см. Сынык сызыктын узундугу канчалык?

4 Туюнтма түз жана төмөнкүдөй болгон сандарды тап:

- 7ден 2ге кичине, • 6дан 4кө чоң,
- 7ден 2ге чоң, • 6дан 4кө кичине.

Кошуучу	8	5	7	4	9	5
Кошулуучу	1	2	3	4	0	4
Сумма	9					

6 Салыштыр:

$$4 \bullet 4 + 5 \quad 8 \bullet 8 + 1$$

$$8 \bullet 8 - 2 \quad 6 \bullet 6 - 2$$

Мисал

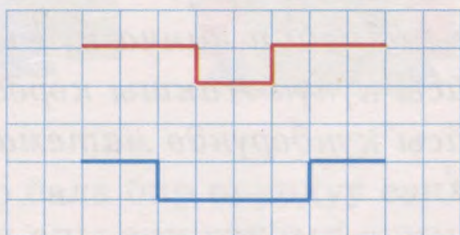
$$7 \bullet 7 - 2$$

$$7 > 7 - 2$$

7 Эсептөөнү аткар.

$$1 \xrightarrow{+4} \square \xrightarrow{-3} \square \xrightarrow{+5} \square \xrightarrow{-3} \square \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{+3} \square \xrightarrow{+3} 6$$

8 Сынык сызыктардын узундуктарын салыштыр.

9 Оюн. Ойлон!

Топтордогу, таякчалардын саны бирдей болгондой кылып, таякчалардын санын көбөйт же азайт.

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп таап көр.

ЖУМАНЫН КҮНДӨРҮ

- 1 Жуманын күндөрүнүн аттарын ирети менен окуп, Айгүлдүн суроолоруна жооп бер.

Бир жумада 7 күн бар.

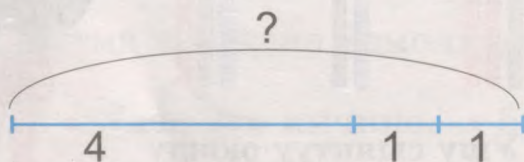
Дүйшөмбү – жуманын биринчи күнү.

Жекшемби – жуманын акыркы күнү

- Бүгүн жуманын кайсы күнү?
- Жуманын аягына чейин канча күн калды?
- Жуманын кайсы күнүн жакшы көрөсүң?
- Жуманын кайсы күндөрүндө математика сабагы болот?

- 2 Маселенин чыгарылышын дептерине жаз.

Көпөлөктү жасаш үчүн Азат 4 кызыл жалбырак, 1 жашыл жана 1 сары жалбырак пайдаланды. Азат бардыгы канча жалбыракты пайдаланды?

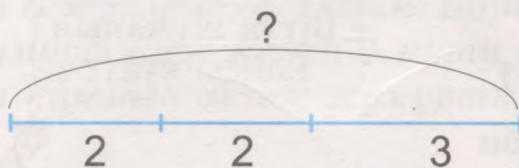

Чыгарылышы:

$$4 + 1 + 1 = 6$$

Жообу: 6 жалбырак.

3 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

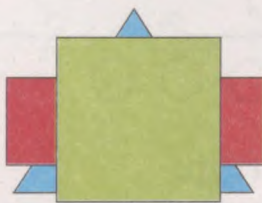

4 Таблицаны толтур.

+	0	6	3	4
4				

-	0	7	2	4
8				

5 Эки фигуранын арасында кандай фигура жайгашкан?

6 Оюн. Бир бала бир орундуу санды атайт. Экинчиси аны эки сандын суммасы түрүндө айтат.

$$7 = 3 + 4$$

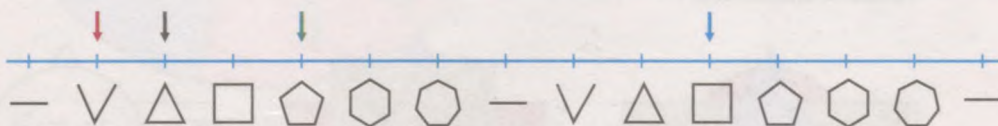
1 Сүрөттү пайдаланып, Айгүлдүн суроолоруна жооп бер.

- Дүйшөмбү
- ✓ Шейшемби
- △ Шаршемби
- Бейшемби
- ⬡ Жума
- ⬢ Ишемби
- ⬤ Жекшемби

Бүгүн жуманын кайсы күнү?

- Жуманын кайсы күндөрү жебелер менен белгиленген?
- Шаршембиден кийинки күн жуманын кайсы күнү?
- Жуманын алдындагы күн кайсы?

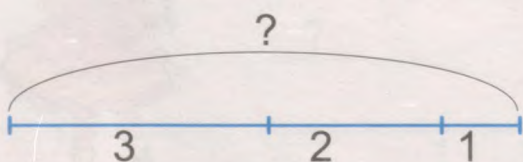

2 Таблицаны толтур.

+	0	1	2	3
3				
7			9	

-	0	1	2	3
4		3		
9				

3 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

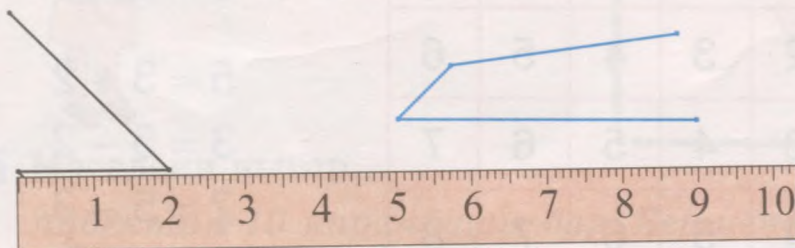

4 Маселени чыгар.

Анара 6 жумуртка алмак. Бирок ал 10 жумурткасы менен 1 куту алды. Анара канчага ашык жумуртка алган?

5 Айбек кара сынык сызыктын муундарын ченеп, анын узундугун эсептеди. Сен болсо көк сынык сызыктын узундугун эсепте.

$$3\text{ см} + 2\text{ см} + 5\text{ см} = 10\text{ см}$$

6 Эсептөөнү аткар.

$$\boxed{7} \xrightarrow{-4} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+4} \boxed{} \xrightarrow{-3} \boxed{} \xrightarrow{-4} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+4} \boxed{10}$$

7 Викторина. Ким көбүрөөк барабардык түзөт.

Фигураларды барабардык болгондой сандар менен алмаштыр.

$$\triangle + \square + \bigcirc = 8$$

Ушу сыяктуу
оюн түзүп көр.

Мисал

$$4 + 2 + 2 = 8$$

КОШУУНУН ТАБЛИЦАСЫ

1 Таблицанын түзүлүшү менен таанышып ал.

+	0	1	2	3	4
1	1	2	3	4	5
2	2	3	4	5	6
3	3	4	5	6	7
4	4	5	6	7	8

$$3 + 2 = 5$$

$$5 - 3 = 2$$

$$5 - 2 = 3$$

$$5 = 3 + 2$$

$$3 = 5 - 2$$

$$2 = 5 - 3$$

$$1 + 0 = 1$$

$$2 + 0 = 2$$

$$3 + 0 = 3$$

$$4 + 0 = 4$$

$$1 + 1 = 2$$

$$2 + 1 = 3$$

$$3 + 1 = 4$$

$$4 + 1 = 5$$

$$1 + 2 = 3$$

$$2 + 2 = 4$$

$$3 + 2 = 5$$

$$4 + 2 = 6$$

$$1 + 3 = 4$$

$$2 + 3 = 5$$

$$3 + 3 = 6$$

$$4 + 3 = 7$$

$$1 + 4 = 5$$

$$2 + 4 = 6$$

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 4 = 8$$

2 Эсепте.

$$4 + 2$$

$$4 + 0$$

$$5 + 5$$

$$0 + 5$$

$$0 + 0$$

$$3 + 3$$

$$4 + 4$$

$$4 + 5$$

$$4 + 5$$

$$3 + 5$$

$$1 + 1$$

$$4 + 4$$

$$4 + 3$$

$$4 + 1$$

$$1 + 5$$

$$2 + 5$$

$$2 + 2$$

$$5 + 5$$

3 Эсепте.

$$7 - 2$$

$$7 - 0$$

$$5 - 5$$

$$8 - 5$$

$$0 - 0$$

$$3 - 3$$

$$7 - 4$$

$$7 - 5$$

$$7 - 5$$

$$9 - 5$$

$$1 - 1$$

$$4 - 4$$

$$7 - 3$$

$$7 - 1$$

$$6 - 5$$

$$10 - 5$$

$$2 - 2$$

$$5 - 5$$

- 4 Сени текшерип үчүн Айгүл менен Азиза 500н ката кетиришти. Каталарды ондоп, барабардыктарды көчүрүп жаз.

$$\begin{array}{ll} 7-3=4 & 4+2=6 \\ 4+4=8 & 3+4=7 \\ 2-2=0 & 8-4=4 \\ 8-2=6 & 4-4=0 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 7-4=3 & 3=2+1 \\ 4-4=0 & 8=2+6 \\ 2+3=5 & \\ 4=3+1 & \end{array}$$

- 5 Маселени чыгар.

Айбектин 10 карандашы бар. Бейшендики андан 2ге аз. Бейшендин канча карандашы болгон?

- 6 Эсептөөнү аткар.

$$3 \xrightarrow{+1} \square \xrightarrow{+2} \square \xrightarrow{+3} \square \xrightarrow{-1} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-3} \square \xrightarrow{-3} 0$$

- 7 Викторина. Ким көбүрөөк барабардык түзөт?

Барабардык болгондой кылып фигураларды сандар менен алмаштыр.

$$\triangle + \square - \bigcirc = 5$$

Ушу сыяктуу оюн түзүп көргүн.

Мисал

$$6 + 2 - 3 = 5$$

- 8 Барабардыкты калыбына келтир.

$+$ $-$

$$4 \bullet 3 \bullet 2 \bullet 1 = 8$$

$$4 \bullet 3 \bullet 2 \bullet 1 = 4$$

$$4 \bullet 3 \bullet 2 \bullet 1 = 10$$

$$4 \bullet 3 \bullet 2 \bullet 1 = 2$$

СУММАНЫН ЖАНА АЙЫРМАНЫН БЕЛГИСИЗ МҮЧӨЛӨРҮН ОРДУНА КОЮУ ЖОЛУ МЕНЕН ТАБУУ

- 1** Барабардык алыш үчүн квадраттын ордуна берилген сандардын кайсынысын койсо болот? Барабардыкты калыбына келтир.

1, 7, 4, 2

$$\square + 5 = 9$$

$$8 - \square = 1$$

$$\square + 9 = 10$$

$$7 - \square = 5$$

Мен төмөнкүчө ой жүгүртөм:

Дептерине төмөнкүчө жазсаң болот:

$$\square + 3 = 8$$

1, 7, 5, 0, 2

$$1 + 3 \neq 8$$

$$7 + 3 \neq 8$$

$$5 + 3 = 8, \text{ туура}$$

$$5 + 3 = 8$$

- 2** Гүлнара 7 жашта. Лена Гүлнарадан 3 жашка кичүү.

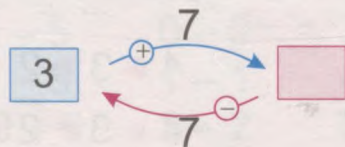
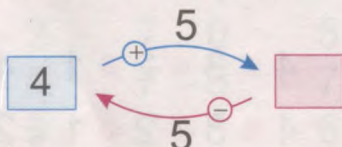
Ленанын жашын көрсөткөн туюнтманы танда жана анын маанисин эсепте.

$$7 + 3 \quad 7 - 1 \quad 7 - 3 \quad 3 + 7$$

- 3** Маселени чыгар.

Гүлнара 7 жашта. Клара андан 2 жашка улуу. Клара канча жашта?

- 4** Амалдарды аткар.

5 Сүрөттү пайдаланып, Айгүлдүн суроолоруна жооп бер.

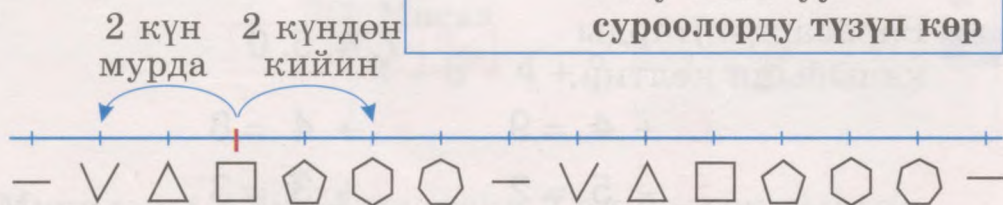
- Дүйшөмбү
- ✓ Шейшемби
- △ Шаршемби
- Бейшемби
- ◡ Жума
- ◢ Ишемби
- ◣ Жекшемби

Бүгүн жуманын кайсы күнү?

- 5 күндөн кийин жуманын кайсы күнү болот?
- 5 күн мурда жуманын кайсы күнү болгон?

Ушу сыяктуу суроолорду түзүп көр

6 Калтырылып кеткен сандарды атап, оку.

1, ..., 3, ..., ..., 6

5, ..., 7, ..., ..., 10

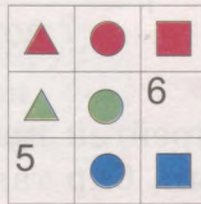
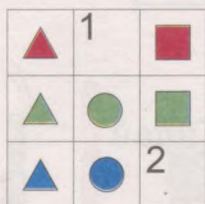
4, ..., 6, 7, ..., ..., 10

6, ..., 8, ..., 10

7 Эсептөөнү аткар.

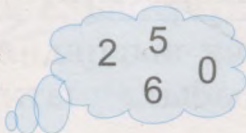
$$8 \xrightarrow{-6} \square \xrightarrow{+5} \square \xrightarrow{+3} \square \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{+8} 8$$

8 Бош чакмактарда кандай фигуралар болуш керек?

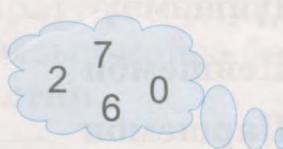

- 1 Барабардык пайда болсун үчүн Айбек менен Айгүл чакмактарга кандай сандарды коюш керек экенин аныкта.

$$\begin{aligned} 4 + \text{yellow} &= 10 \\ 4 + \text{green} &= 4 \\ 4 + \text{pink} &= 6 \\ 4 + \text{blue} &= 9 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 3 + \text{yellow} &= 5 \\ 3 + \text{green} &= 9 \\ 3 + \text{pink} &= 3 \\ 3 + \text{blue} &= 10 \end{aligned}$$

2

Барабардыктарды калыбына келтир.

7, 4, 5, 0

$$\square + 4 = 9$$

$$\square + 4 = 8$$

$$\square - 5 = 2$$

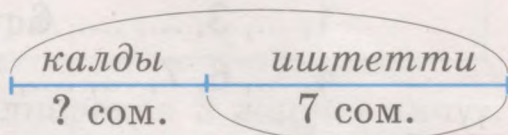
$$\square + 3 = 3$$

3

Маселени чыгар.

Айбектин 10 сомү бар.
7 сомго ал конфет
сатып алды. Айбектин
канча сомү калды?

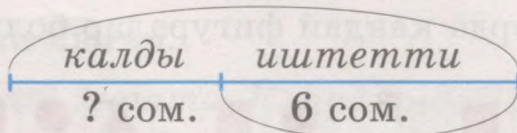
10 сом.

4

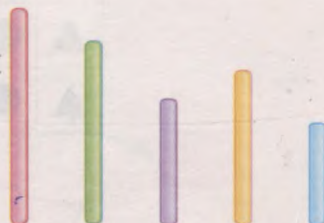
Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

10 сом.

5

Кичирейген иретте жайгашкандай кылып, бир таякчанын ордун алмаштыр.

1 Таблицаны толтур.

0, 1, 2, 6, 7, 9

Кошуучу	2		8	5		10
Кошулуучу	4	3		4	6	
Сумма		10	9		8	10

2 Салыштыр:

$$3 + 5 \text{ ? } 3 + 2$$

$$8 + 1 \text{ ? } 8 + 2$$

$$4 + 3 \text{ ? } 4 + 3$$

Мен төмөнкүчө
ой жүгүртөм:

$$6 > 3$$

$$4 + 6 > 4 + 3$$

Мисал

$$4 + 6 \text{ ? } 4 + 3$$

$$4 + 6 > 4 + 3$$

3 Муундары 3 см, 4 см жана 2 см болгон сынык сызык сызып, узундугун эсепте.

4 Туура жазуу пайда болгондой кылып, чакмактарды сандар менен алмаштыр.

1, 5, 0, 2

$$5 + \square < 6$$

$$3 + \square = 5$$

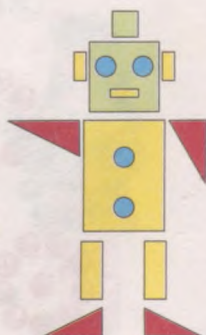
$$6 + \square = 7$$

$$3 + \square > 7$$

5 Айбек фигураларды кандай тартипте боёду?

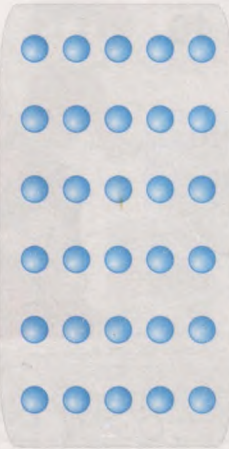
Мен колдорун
боёдон
баштадым.

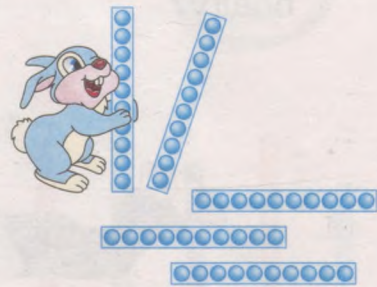
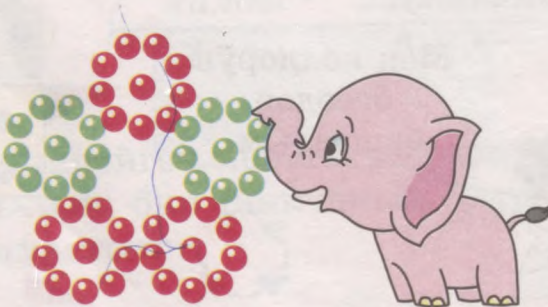
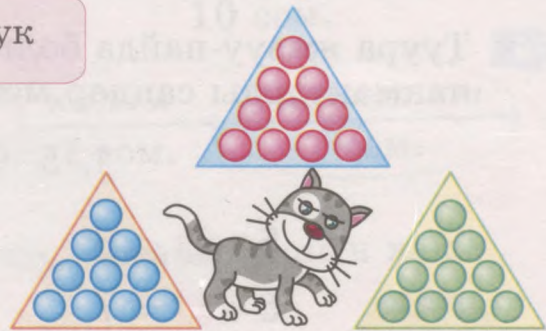
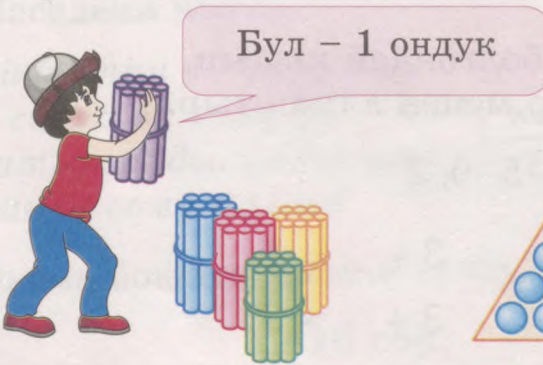

ТОПТОР МЕНЕН ЭСЕПТӨӨ

1 Ар бир топто канча бештиктер бар?

2 Ар бир топто канча ондуктар бар?

+	0	3	6
4	4		
2			

-	2	3	5
9	7		
10			

4 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$\text{🔑} \quad 7, 3, 1, 9$$

$$4 + \square = 5$$

$$\square - 5 = 2$$

$$7 + \square = 10$$

$$\square - 9 = 0$$

5 Викторина. Ким көбүрөөк барабардык түзөт?

Барабардык пайда болгондой
кылып, фигураларды сандар
менен алмаштыр.

$$\triangle - \square + \bigcirc = 7$$

Ушу сыяктуу оюн
ойлоп таап көр.

Мисал

$$6 - 2 + 3 = 7$$

6 Оюн. Ойлон!

Топтордогу таякчалардын
саны бирдей болгондой кылып,
аларды жылдыр.

Ушу сыяктуу оюндарды
ойлоп таап көр.

ОНДУКТАР МЕНЕН ЭСЕПТӨӨ

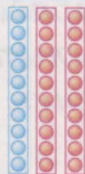
1 Ар бир топто канча ондук бар?

2 Сүрөт боюнча барабардыктарды түз.

Мисал

$$1 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.} = 3 \text{ онд.}$$

3 Ондуктар менен амалдарды аткар.

$$3 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.}$$

$$8 \text{ онд.} - 5 \text{ онд.}$$

$$6 \text{ онд.} - 2 \text{ онд.} + 5 \text{ онд.}$$

$$2 \text{ онд.} + 8 \text{ онд.} - 2 \text{ онд.}$$

Мисал

$$3 \text{ онд.} + 1 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.} = 6 \text{ онд.}$$

4 Барабардыкты калыбына келтир.

5, 0, 4, 6

$$2 + \square = 8$$

$$4 - \square = 4$$

$$9 - \square = 5$$

$$3 + \square = 8$$

5

Берилген маселеге кайсы чыгарылыш туура келет? Маселенин чыгарылышын дептерге жаз.

Клара 7 жашта. Сиңдиси 3 жашка кичүү.
Сиңдиси канча жашта?

Чыгарылышы:

$$7 - 3 = 4$$

Жообу: 4 жаш.

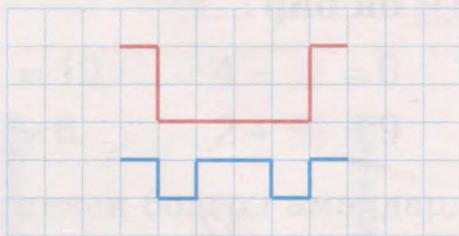
Чыгарылышы:

$$7 + 3 = 10$$

Жообу: 10 жаш.

6

Сынык сызыктардын узундуктарын салыштыр.

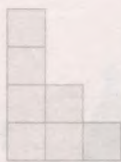
7

Эсептөөнү аткар.

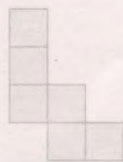
$$8 \xrightarrow{-7} \square \xrightarrow{+5} \square \xrightarrow{+4} \square \xrightarrow{-5} \square \xrightarrow{-5} \square \xrightarrow{+2} \square \xrightarrow{+6} 8$$

8

Квадраттан кандай фигураны кесип алышты?

1

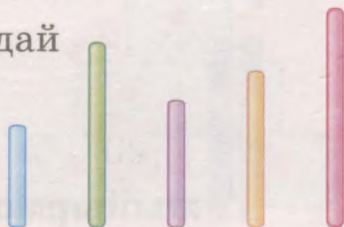
2

3

9

Чоңоюу иретинде жайланышкандай кылып, бир таякчаны ордуна жылдыр.

11ДЕН 20ГА ЧЕЙИНКИ САНДАР

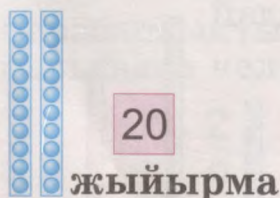
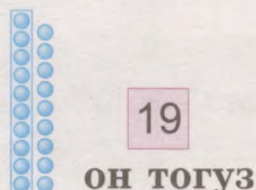
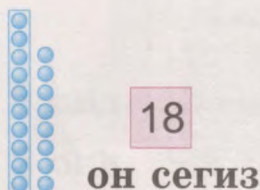
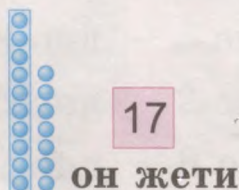
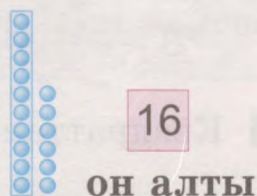
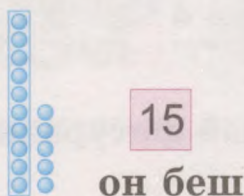
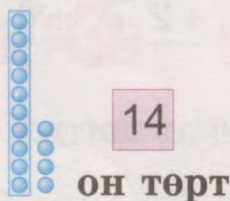
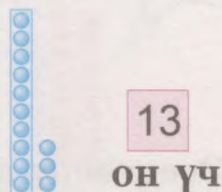
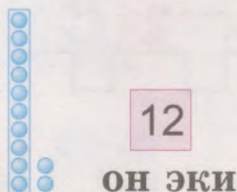
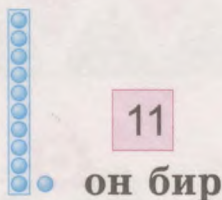
1 Санды оку, анын канча ондугу жана канча бирдиги бар экенин айтып бер.

ондук

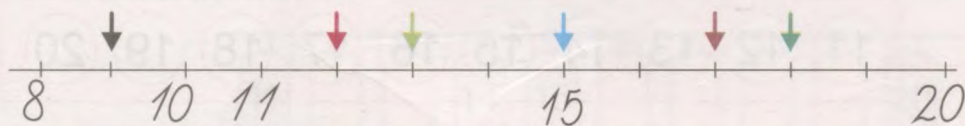
бирдик

11 он бир

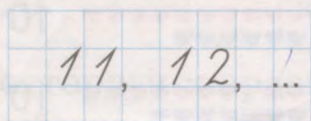
15 санынын 1 ондугу жана 5 бирдиги бар.

2 Жебе менен белгиленген сандарды ата. www.bizdin.kg

3 Дептерине 11ден 20га чейинки сандарды жаз.

4 Белгисиз компоненттерди таап, барабардыктарды калыбына келтир.

 5, 10, 7, 3

$$\square + 7 = 10$$

$$4 - \square = 0$$

$$\square - 4 = 6$$

$$2 + \square = 9$$

5 Ондуктар менен болгон амалдарды аткар.

$$4 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.}$$

$$6 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.} - 5 \text{ онд.}$$

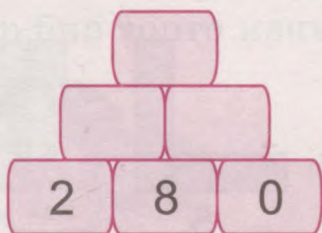
$$9 \text{ онд.} - 5 \text{ онд.}$$

$$9 \text{ онд.} - 4 \text{ онд.} + 3 \text{ онд.}$$

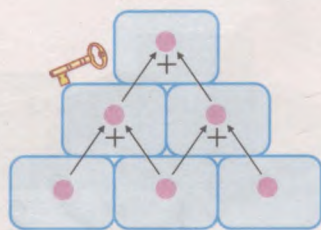
6 Эсептөөлөрдү аткар.

$$10 \xrightarrow{-8} \square \xrightarrow{+6} \square \xrightarrow{+1} \square \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{+2} \square \xrightarrow{+7} 10$$

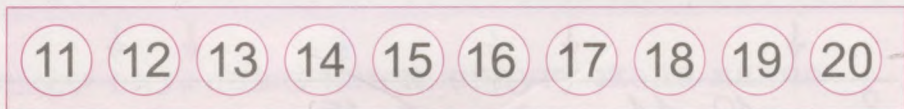
7 Бош чакмактарды толтур.

Айтып берүү

1 Сандарды оку.

2 Сүрөттөрдүн жардамы менен барабардыктарды калыбына келтир.

$10 + \square = 11$

$10 + \square = 16$

$10 + \square = 12$

$10 + \square = 17$

$10 + \square = 13$

$10 + \square = 18$

$10 + \square = 14$

$10 + \square = 19$

$10 + \square = 15$

$10 + \square = 20$

3 Маселени чыгар.

Бакта 10 өрүк багы бар. Ал эми шабдалы багы 3кө ашык. Бактагы шабдалы багы канча?

4 Таблицаларды толтур.

6, 12, 10

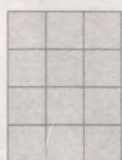

4, 7, 12

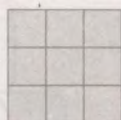
Кошуучу	2		10
Кошулуучу	10	4	
Сумма		14	16

Кемүүчү	17	14	
Кемитүүчү	10		10
Айырма		10	2

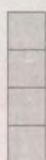
5 Берилген фигуралардан 3 квадрат түз.

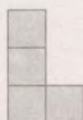
1

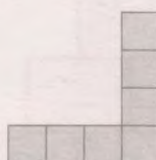
2

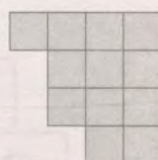
3

4

5

6

1 Тескери илинген карточкаларда кайсы сандар жазылган?

2 Сүрөттөрдүн жардамы менен барабардыктарды калыбына келтир.

$$11 - \square = 10$$

$$16 - \square = 10$$

$$12 - \square = 10$$

$$17 - \square = 10$$

$$13 - \square = 10$$

$$18 - \square = 10$$

$$14 - \square = 10$$

$$19 - \square = 10$$

$$15 - \square = 10$$

$$20 - \square = 10$$

3 Маселени чыгар.

Аскар 17 дарактан 7син сугарды.
Дагы канча даракты ал сугарыш керек?

4 Барабардыктарды калыбына келтир.

+, -, 0, 1, 2, 5, 7, 9

$$8 \bullet \square = 10$$

$$7 \bullet \square = 2$$

$$7 \bullet \square = 0$$

$$1 \bullet \square = 10$$

$$6 \bullet \square = 6$$

$$6 \bullet \square = 7$$

5 Ар бир топто канча сом бар?

САНДЫ ОНДУКТУН ЖАНА БИРДИКТЕРДИН СУММАСЫ ТҮРҮНӨ КЕЛТИРҮҮ

1 Ар бир санды ондуктун жана бирдиктердин суммасы түрүндө жаз.

 $15 =$

 $11 = 1 \text{ онд.} + 1 \text{ бирд.}$

 $16 =$

 $12 =$

 $17 =$

 $13 =$

 $18 =$

 $14 =$

 $19 =$

2 Ондуктан жана бирдиктерден түзүлгөн сандарды жаз:

- 1 ондук жана 5 бирдик,
- 1 ондук жана 4 бирдик,
- 1 ондук,
- 1 ондук жана 3 бирдик,
- 1 ондук жана 7 бирдик,
- 2 ондук.

3 Маселени чыгар.

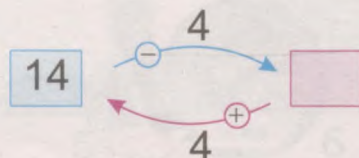
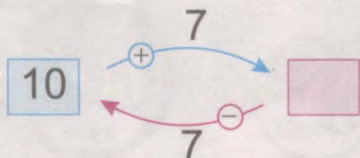
Анаранын 10 жашыл жана 7 кызыл шурусу бар. Анаранын бардыгы канча шурусу бар?

4 Маселени чыгар.

Айбектин 17 жаңгагы болгон. 1 ондук жаңгагын ал өзүнө алып калып, калганын Анарага берди. Айбек Анарага канча жаңгак берген?

5 Амалдарды аткар.

Сүрөттү пайдаланып, Айгүлдүн суроолоруна жооп бер.

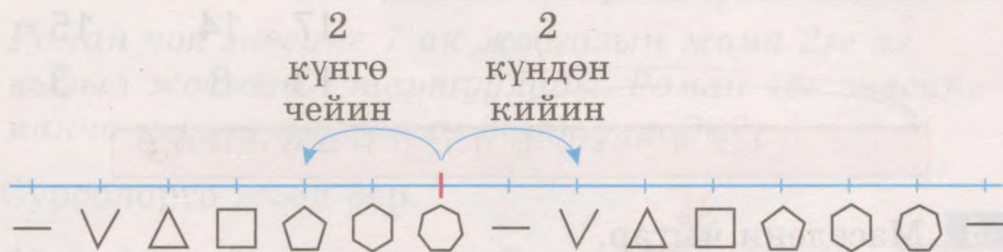
- Дүйшөмбү
- ∇ Шейшемби
- △ Шаршемби
- Бейшемби
- ◡ Жума
- ◢ Ишемби
- ◣ Жекшемби

Жуманын кайсы күнү болот, эгерде:

- дан 5 күндөн кийин △.
- дан 8 күндөн кийин ◡.
- ге чейин 4 күн мурда ◢.

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп тапканга аракеттен.

7 Оюн. Ойлон!

Топтордогу таякчалардын саны бирдей болгондой кылып, аларды жылдыр.

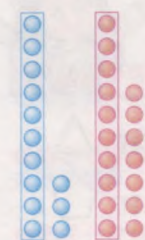

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп тапканга аракеттен.

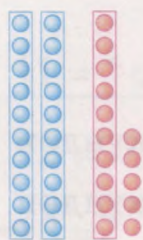

20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ САЛЫШТЫРУУ

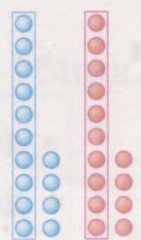
- 1 Салыштырып, жылдызчалардын ордуна $>$, $<$, $=$ белгилерин кой.

$13 * 17$

$20 * 15$

$14 * 14$

Мисал

$13 * 17$

$13 < 17$

- 2 Сызгычтын жардамы менен салыштыр.

$12 * 13$

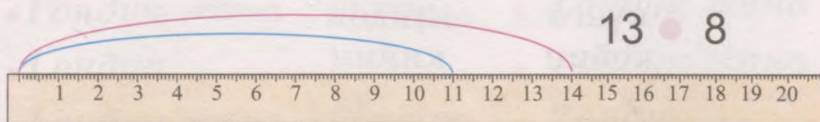
$12 * 10$

$17 * 14$

$15 * 15$

$13 * 8$

$3 * 12$

- 3 Маселени чыгар.

Тимур чоң энесине 5 ак жоогазын жана 2ге ашык кызыл жоогазын белекке берди. Тимур чоң энесине канча кызыл жоогазын тартуулады?

- 4 Барабардыктарды калыбына келтир.

 $+, -, 0, 2, 3, 4, 5, 6$

$8 = 2 * \square$

$4 = \square * 1$

$3 * \square = 8$

$10 = 12 * \square$

$14 = \square * 10$

$5 * \square = 5$

- 5 Таякчалардан ушу сыяктуу фигура түз. 4 үч бурчтук пайда болгондой кылып, 2 таякчаны жылдырып кой.

1 Салыштыр:

$$\begin{array}{ll} 5 > 6 & 15 > 16 \\ 7 > 2 & 17 > 12 \\ 4 > 4 & 14 > 14 \end{array}$$

Мен төмөнкүчө
ой жүгүрттүм:

$$\begin{array}{l} 6 > 3 \\ 16 > 13 \end{array}$$

Мисал

$$16 > 13$$

$$16 > 13$$

2 Салыштыр:

$>$, $<$, $=$

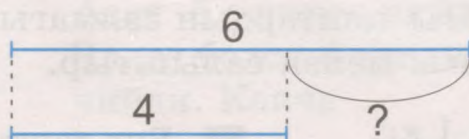
$$\begin{array}{lll} 3 > 4 & 8 > 2 & 7 > 7 \\ 13 > 14 & 18 > 12 & 17 > 17 \\ 10 + 3 > 10 + 4 & 10 + 8 > 10 + 2 & 10 + 7 > 10 + 7 \end{array}$$

3 Маселени чыгар.

Роман чоң энесине 7 ак жоогазын жана 2ге аз кызыл жоогазын тартуулады. Роман чоң энесине канча кызыл жоогазын тартуулады?

4 Суроолорго жооп бер.

- Айгүлдүн канча сомү бар?
- Айбектин канча сомү бар?
- Айгүлдүн сомү канчага ашык?

5 Туура жазуу пайда болгондой кылып, чакмактарга сандарды кой.

7, 3, 0, 4

$$9 - \square > 8$$

$$8 - \square = 4$$

$$7 + \square = 10$$

$$8 - \square < 2$$

КИЛОГРАММ

1 Бардык алмалардын салмагы канча?

Ар кандай түрдөгү таразалар бар. Алардын жардамы менен түрдүү нерселердин салмагын аныкташат.

Кг дегенди килограмм деп окуйбуз.

Сары алманын салмагы 2 кг.

Кызыл алманын салмагы 3 кг.

2 Ар кандай таразалардагы тамак-аштын салмактары кандай?

3 Ар кандай таразалардагы таштардын салмагын тамак-аштардын салмагы менен салыштыр.

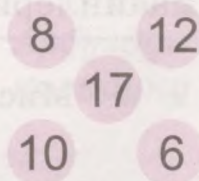
1 КГ Бул таштын салмагы 1 кг.

3 КГ Бул таштын салмагы 3 кг.

5 КГ Бул таштын салмагы 5 кг

- 4 Сандарды чоңоюу иретинде – кичинесинен чоңуна карай жаз.

Мисал

9 18 3 14 10

3, 9, 10, 14, 18

- 5 Барабардыктарды калыбына келтир.

 7, 20, 2, 8

$$10 + \square = 12$$

$$\square + 10 = 18$$

$$17 - \square = 10$$

$$\square - 10 = 10$$

- 6 Викторина. Ким көбүрөөк барабарсыздыктарды түзөт?

Барабарсыздык пайда болгондой кылып, тегеректи сан менен алмаштыр.

$$11 + \bigcirc < 19$$

Мисал

$$11 + 3 < 19$$

- 7 Суроо коюп, маселени чыгар.

Азат 5 тегерек чийди.
Элиза болсо 3 квадрат чийди. Канча ...

- 8 Сүрөттү байка. Андан кийин сүрөттү жаап салып, андан кийин ар бир роботтордун номерлерин сүрөттөгү берилген иретте айтып чык.

20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ АНДАН АШПАГАН ИРЕТТЕ КОШУУ

1 Туянтмаларды түзүп, алардын маанилерин эсепте.

Мисал

$$12 + 4 = 16$$

2 Туянтмалардын маанилерин эсепте.

$$3 + 4 \quad 13 + 4 \quad 4 + 13$$

$$7 + 2 \quad 17 + 2 \quad 2 + 17$$

$$6 + 0 \quad 16 + 0 \quad 0 + 16$$

Мен төмөнкүчө
ой жүгүрттүм

$$3 + 4 = 7$$

$$13 + 4 = 17$$

Мисал

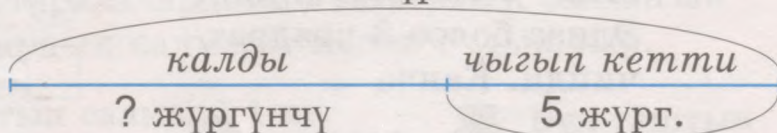
$$16 + 3$$

$$16 + 3 = 19$$

3 Маселени чыгар.

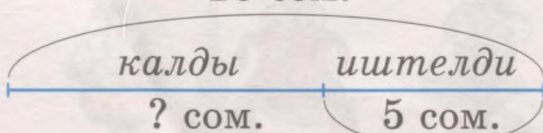
Автобуста 17 жүргүнчү баратты. Аялдамада 5 жүргүнчү түшүп калды. Автобуста канча жүргүнчү калды?

17 жүрг.

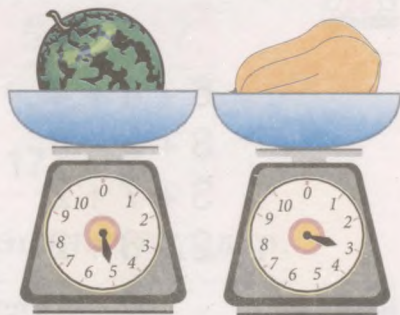
4 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

16 сом.

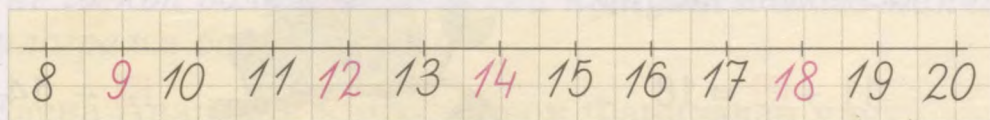

Арбуздун салмагы 5 кг,
коондуку – 3 кг.

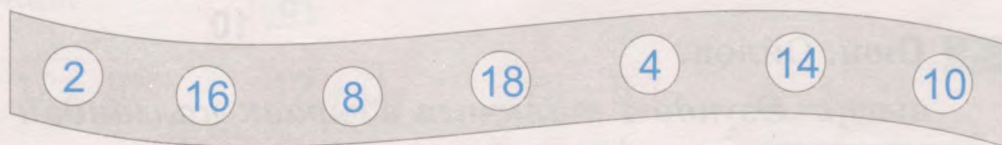

- Дарбыздын салмагы коондукуна караганда канчага чоң?
- Коондун салмагы дарбыздыкына караганда канчага кичине?
- Алардын жалпы салмагы канча?

- 6 Белгиленген сандардан 2 бирдикке оң жагында турган санды ата.

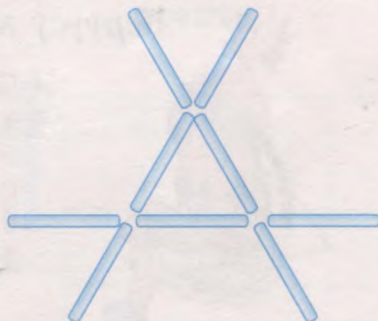

- 7 Сандарды адегенде чоңоюу иретинде, андан кийин кичирейүү иретинде оку.

- 8 Таякчалардан фигураны түз.

Үч бурчтук пайда болгондой
кылып эки таякчаны жылдыр.

1 Амалдарды аткар.

$$6 + 4 + 4$$

$$8 + 2 + 8$$

$$3 + 7 + 2$$

$$2 + 8 + 2$$

Дептерине
төмөнкүчө
жазсаң болот:

Мисал $3 + 7 + 4$

$$3 + 7 + 4 = 14$$

2 Эсепте.

$$5 \text{ кг} + 3 \text{ кг}$$

$$5 \text{ см} - 3 \text{ см}$$

$$5 \text{ кг} + 2 \text{ кг}$$

$$5 \text{ см} - 2 \text{ см}$$

3 Маселени чыгар.

Бал салынган челектин салмагы 18 кг.
Эгерде челектин салмагы 5 кг болсо, анда
челектеги балдын салмагы канча?

4 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$11 + \square = 18$$

$$14 + \square = 15$$

$$12 + \square = 16$$

$$\square + 14 = 19$$

$$\square + 12 = 12$$

$$\square + 10 = 20$$

5 Оюн. Ойлон.

Өзүндө 4 таякчага азыраак калгандай
кылып Айгүл Анарага канча таякча
берүүсү керек?

Ушу сыяктуу оюнду
түзүүгө аракеттен.

1 Таблицаны толтур.

+	0	1	2	3	4	5	6	7
10			12					
12		13				17		

2 Бул суммалар кандайча түзүлгөнүн түшүндүр.

3 15
14
10 9

Мисал

8 16 7 11 10

16, 11, 10, 8, 7

3 Маселени чыгар.

Кутуда 12 кг алма болгон. Чоң атам ага дагы бир нече килограмм алма кошту. Анда кутудагы алма 4 кг га көп болуп калды. Эми кутудагы алма канча килограмм болуп калды?

4 Елена Анарадан кичүү, бирок Фаридадан улуу. Алардын эң улуусу ким? Алардын эң кичүүсү ким?

5 Чоңоюу иретинде суммаларды мамыча түрүндө жаз.

$$12 + 3$$

$$12 + 0$$

$$12 + 5$$

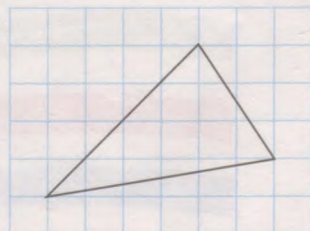
$$12 + 6$$

$$12 + 4$$

Алардын
маанилерин
эсепте.

6 Сүрөттө көрсөтүлгөндөй үч бурчтук чий. 2 үч бурчтук пайда болгондой кылып кесинди жүргүз.

Тапшырманы ар кандай
жол менен аткар.

1 Айырмаларды эсепте.

$$8 - 4$$

$$18 - 4$$

$$9 - 5$$

$$19 - 5$$

$$14 - 4$$

$$15 - 3$$

2 Айырмаларды эсепте.

$$6 - 2$$

$$16 - 2$$

$$8 - 5$$

$$18 - 5$$

$$7 - 0$$

$$17 - 0$$

Мен төмөнкүчө
ой жүгүртөм:

$$7 - 4 = 3$$

$$17 - 4 = 13$$

Мисал

$$17 - 4$$

$$17 - 4 = 13$$

3 Эсепте.

$$3 + 3 + 4$$

$$3 + 3 - 3$$

$$2 \text{ кг} + 5 \text{ кг} - 7 \text{ кг}$$

$$7 - 4 + 5$$

$$5 - 5 + 5$$

$$1 \text{ см} + 8 \text{ см} - 5 \text{ см}$$

$$7 + 2 - 7$$

$$8 + 2 + 5$$

$$5 \text{ см} + 2 \text{ см} + 3 \text{ см}$$

4 Ар бир тасманын узундугу канча?

кызылдан 2 см ге кыска

14 см

кызылдан
2 см ге узун

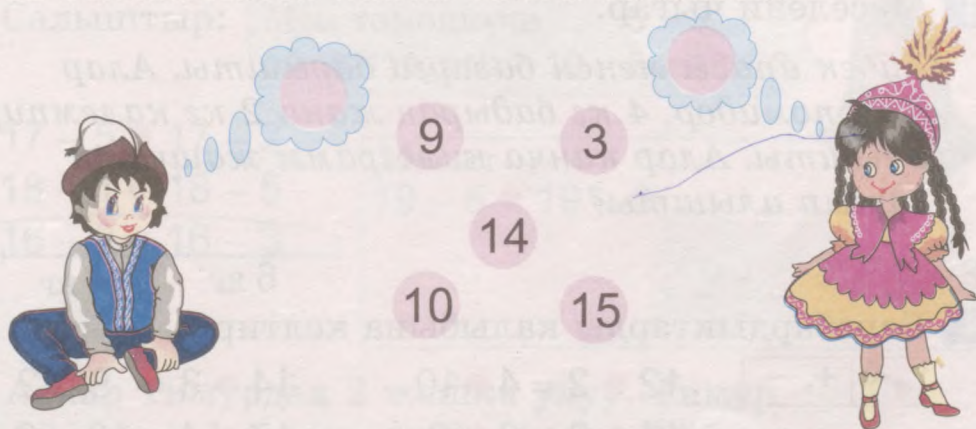
- 5 Маселени чыгар. Бейшен 12 самолет учурду, Аскар болсо 3кө ашык. Аскар канча самолет учурду?

- 6 Сүрөттөгү берилген сандардын кайсынысын Айгүл, кайсынысын – Айбек ойлонду?

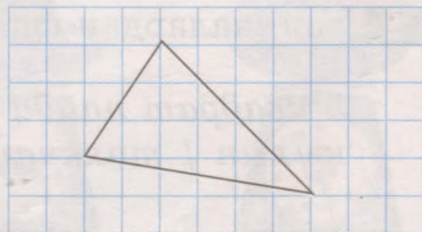
Эгерде Айгүл ойлогон санды 3кө чоңойтсок 18 болот. Айгүл кайсы санды ойлонгон?

Эгерде Айбек ойлогон санды 2ге кичирейтсек 12 болот. Айбек кайсы санды ойлонгон?

- 7 Сүрөттө көрсөтүлгөндөй үч бурчтук чий. 3 үч бурчтук пайда болгондой кылып, бир кесинди жүргүз.

Тапшырманы ар кандай жол менен аткар.

1 Амалдарды аткар.

Мен төмөнкүчө $16 - 6 = 10$
ой жүгүрттүм: $10 - 3 = 7$

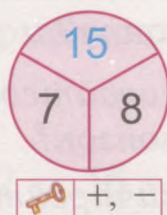
$$\begin{array}{ll} 12 - 2 & 12 - 2 - 5 \\ 14 - 4 & 14 - 4 - 2 \\ 17 - 7 & 17 - 7 - 0 \end{array}$$

Мисал $16 - 6 - 3$

Дептерге
төмөнкүчө
жазам:

$$16 - 6 - 3 = 7$$

2 Үлгү боюнча 4 барабардыкты түз.

Мисал

$$8 + 6 = 14$$

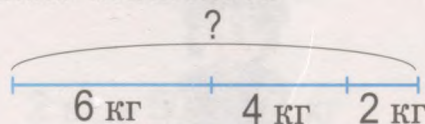
$$6 + 8 = 14$$

$$14 - 8 = 6$$

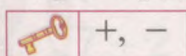
$$14 - 6 = 8$$

3 Маселени чыгар.

Айбек апасы менен базарга барышты. Алар 6 кг помидор, 4 кг бадыраң жана 2 кг калемпир алышты. Алар канча килограмм жашылча сатып алышты?

4 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$12 \bullet 2 = 4 \bullet 10$$

$$14 \bullet 3 = 9 \bullet 2$$

$$14 \bullet 3 = 8 \bullet 3$$

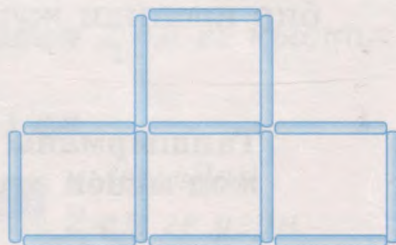
$$17 \bullet 4 = 10 \bullet 3$$

$$11 \bullet 5 = 0 \bullet 6$$

$$15 \bullet 6 = 14 \bullet 5$$

5 Таякчалардан фигура түз.

3 квадрат пайда болгондой кылып 1 таякчаны алып сал.

1 Таблицаны толтур.

7, 9, 11, 12, 14, 18

Кошуучу	2		8	14		10
Кошулуучу	12	3		4	6	
Сумма		12	19		18	17

2 Маселени чыгар.

Анаранын 15 сом болгон.
Ал 4 сомго дептер сатып алды.
Анаранын канча сом калды?

3 Маселени чыгар.

Жылдыз пирожное сатып алыш үчүн
сатуучуга 10 сом берди. Пирожное
4 сом турат. Сатуучу Жылдызга канча
сом кайрып берүүгө тийиш?

4 Салыштыр:

Мен төмөнкүчө $5 > 3$
ой жүгүртөм: $19 - 5 < 19 - 3$

$$17 - 5 \bullet 17 - 2$$

$$18 - 1 \bullet 18 - 5$$

$$16 - 3 \bullet 16 - 3$$

Мисал

$$19 - 5 \bullet 19 - 3$$

$$19 - 5 < 19 - 3$$

5 Аскар Тимурдан 2 жашка улуу. Тимур Айбектен 1 жашка улуу. Аскар Айбектен канча жашка улуу?

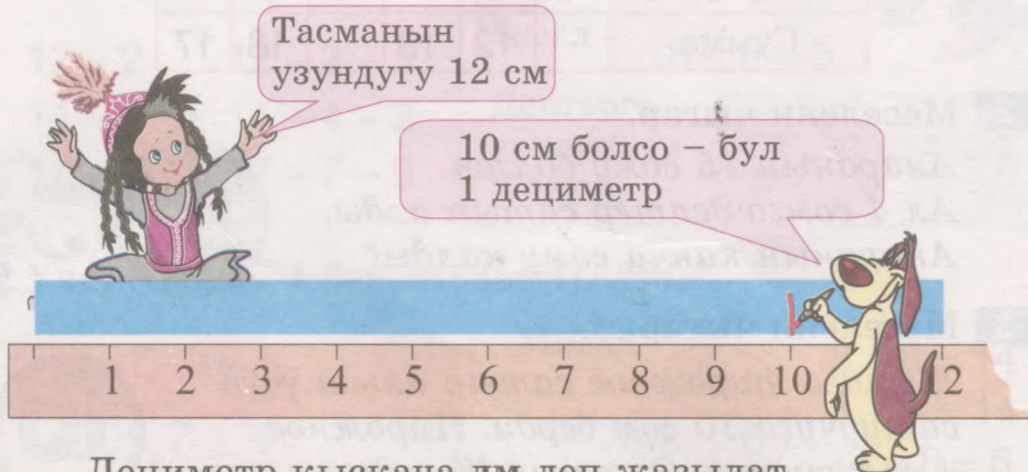
6 Сүрөттөр боюнча коондун салмагын аныкта.

ДЕЦИМЕТР

1 Тасманын узундугу канча?

Дециметр кыскача дм деп жазылат.

$$10 \text{ см} = 1 \text{ дм}$$

Мен түшүндүм!
Тасманын узундугу 1 дм 2 см!

$$10 \text{ см} = 1 \text{ дм}$$

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

2 Салыштыр:

$$5 \text{ см} \bullet 7 \text{ см}$$

$$9 \text{ см} \bullet 9 \text{ см}$$

$$19 \text{ см} \bullet 18 \text{ см}$$

$$8 \text{ дм} \bullet 7 \text{ дм}$$

$$18 \text{ дм} \bullet 17 \text{ дм}$$

$$7 \text{ дм} \bullet 7 \text{ дм}$$

Мисал

$$19 \text{ см} > 14 \text{ см}$$

$$14 \text{ дм} < 17 \text{ дм}$$

3 Сантиметр менен туюнт.

$$\begin{array}{ll} 1 \text{ дм } 5 \text{ см} & 1 \text{ дм } 7 \text{ см} \\ 1 \text{ дм } 2 \text{ см} & 1 \text{ дм } 8 \text{ см} \end{array}$$

Мисал

$$1 \text{ дм } 9 \text{ см} = 19 \text{ см}$$

4 Маселени чыгар.

Айгүл столго 12 кызыл таякча койду. Ал көк таякчадан 4кө аз болчу. Айгүл столго канча көк таякча койду?

5 Көрсөтүлгөн сандардын алдында жана артында турган сандарды ата.

$$\begin{array}{ll} \dots, 4, \dots & \dots, 11, \dots \\ \dots, 9, \dots & \dots, 14, \dots \\ \dots, 10, \dots & \dots, 19, \dots \end{array}$$

6 Мааниси 15ке барабар болгон туюнтмаларды танда.

$$10 + 5$$

$$12 + 4$$

$$18 - 3$$

$$10 - 8$$

$$11 + 5$$

$$10 - 2 - 2$$

$$7 + 3 + 5$$

$$10 + 4 + 1$$

7 Барабардык пайда болгондой үч бурчтуктарды сандар менен алмаштыр.

Бирдей үч бурчтуктар барабар сандарды түшүндүрөт.

$$\triangle + \triangle = 6$$

$$\triangle + \triangle = 4$$

$$\triangle + \triangle = 10$$

$$\triangle + \triangle = 2$$

Мисал $\triangle + \triangle = 8$

$$4 + 4 = 8$$

20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КОШУУ

- 1** Сүрөттөрдүн жардамы менен туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$$7 + 8$$

$$6 + 6$$

$$7 + 6$$

$$7 + 5$$

$$4 + 9$$

$$9 + 4$$

Мисал

$$5 + 7$$

$$5 + 7 = 12$$

- 2** Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$$6 + 4 + 7$$

$$12 - 2 - 7$$

$$7 + 3 + 5$$

$$13 - 3 - 8$$

- 3** Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$$14 + 2$$

$$3 + 12$$

$$14 - 2$$

$$12 + 4$$

$$6 + 13$$

$$16 - 4$$

$$18 + 2$$

$$5 + 15$$

$$18 - 2$$

- 4** Айбектин суроолоруна жооп бер.

Эсте!

$$10 \text{ см} = 1 \text{ дм}$$

- 1 дм де канча сантиметр бар?
- 1 дм 6 см де канча сантиметр бар?
- 14 см 1 дм ден канчага чоң?
- 7 см 1 дм ден канчага кичине?

5 Маселени чыгар.

Анара 5 дм кызыл жана 8 дм көк тасма сатып алды. Көк тасма кызыл тасмадан канча дециметрге узун?

6 Сандардын катарын калыбына келтир.

2, 4, 6, ..., ..., ..., 14

1, 3, 5, ..., ..., ..., 13

7 Үмөт 12 жашта. 5 жылдан кийин ал канчага толот?

8 4, 5, 7, 12, 15 сандардын ар бирин 3кө кемит.

9 Өзүңдүн эстеп калуунду машыктыр.

14 $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$ $\xrightarrow{-2}$

10 Ар бир дарбыздын салмагы канча?

2 кг га ашык

3 кг га кем

11 Ойлон.

Тимурдун 8 таякчасы болгон.
Ал 2 таякчаны Айбекке берди.
Алардын таякчаларынын саны бирдей болуп калды. Айбектин канча таякчасы бар эле?

1 Кошуу амалын аткар.

Мен төмөнкүчө $8 + 2 = 10$
ой жүгүртөм: $10 + 5 = 15$

$$\begin{array}{ll} 5 + 7 & 7 + 7 \\ 9 + 8 & 4 + 8 \\ 6 + 5 & 6 + 9 \end{array}$$

Мисал

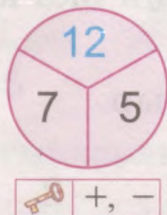
$$8 + 7 = 8 + 2 + 5 = 15$$

Дептериме
төмөнкүчө
жазам

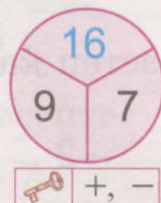
$$8 + 7 = 15$$

2 Үлгү боюнча 4 барабардык түз.

Мисал

$$\begin{array}{l} 9 + 7 = 16 \\ 7 + 9 = 16 \\ 16 - 9 = 7 \\ 16 - 7 = 9 \end{array}$$

3 Маселени чыгар.

Тимур атасы экөө энесинин туулган күнүнө 2 ак,
4 сары жана 5 кызыл роза гүлүн сатып алышты.
Алар энесине канча роза гүлүн тартуулашты?

4 Таблицаны толтур.

2, 4, 10, 11, 13, 18

Кошуучу	12	8	
Кошулуучу	6		11
Сумма		18	15

Кемүүчү	17	12	
Кемитүүчү	6		10
Айырма		10	3

5 Берилген туюнтмаларды пайдаланып, маселелерди түз.

$6 + 4$

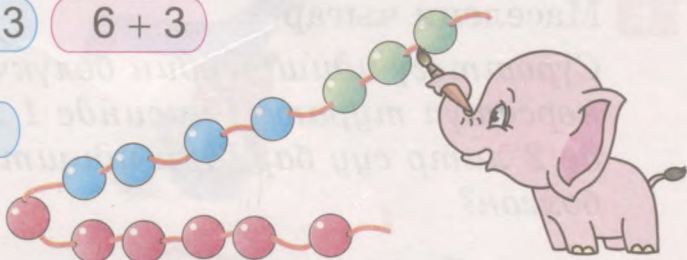
$6 + 4 + 3$

$6 + 3$

$6 - 4$

$4 - 3$

$6 - 3$

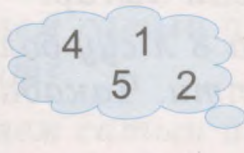
6 Бош чакмактарга Анара кайсы сандарды кошкондо 4 сандын суммасы 10го барабар болот?

3	2
0	

3	3
3	

2	2
2	

4	3
	1

7 1, 4, 5, 7, 8, 12, 15 сандарынын ар бирин 3кө чоңойт.

8 Өзүңдүн эске тутуунду машыктыр.

$$18 \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-2} \square$$

9 Ойлон!

Эгерде Айгүл Анарага 2 шурусун берсе, анда ар бирөөндө 10 шуру болуп калат. Алардын ар бирөөндө канчадан шурулары бар?

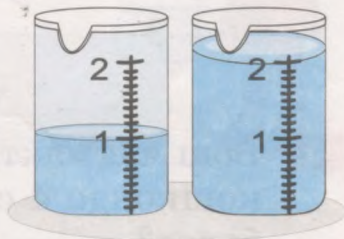

ЛИТР

1 Маселени чыгар.

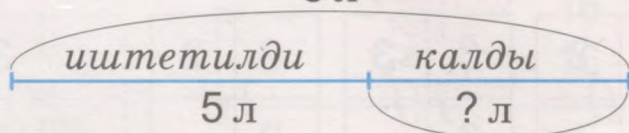
Сүрөттөгү идиштердин бөлүкчөлөрү төмөнкүнү көрсөтүп турат: 1-чисинде 1 литр суу, 2-чисинде 2 литр суу бар. Эки идиште канча литр суу болгон?

Литрди кыскача л деп белгилешет

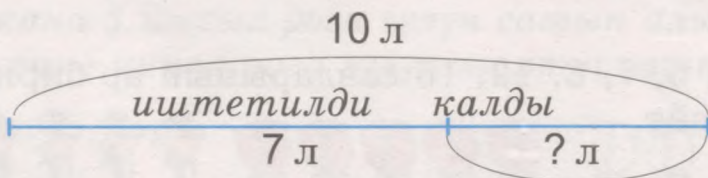

2 Маселени чыгар.

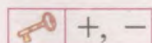
Чакада 8 л суу болгон. Адам 5 л сууну иштетти. Чакада канча литр суу калды?

3 Схема боюнча маселе түзүп, чыгарылышын жаз.

4 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$3 \bullet 2 = 4 \bullet 1$$

$$6 \bullet 2 = 5 \bullet 1$$

$$5 \bullet 1 = 2 \bullet 4$$

$$6 \bullet 1 = 9 \bullet 2$$

$$8 - 2 = 6$$

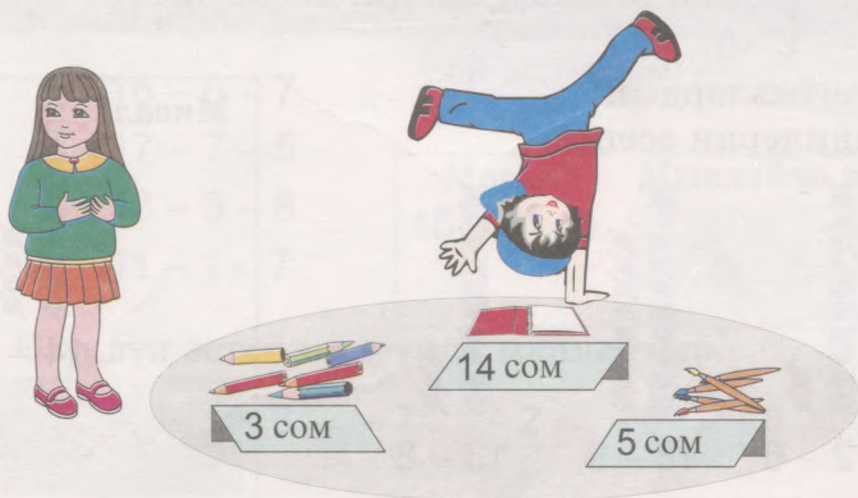
$$2 + 4 = 6$$

Мисал

$$8 \bullet 2 = 2 \bullet 4$$

$$8 - 2 = 2 + 4$$

- 1 карандаш жана 1 кыл калем сатып алыш үчүн Анара канча сом төлөйт?
- 2 карандаш жана 1 кыл калем сатып алыш үчүн ал канча сом төлөйт?
- 2 карандаш жана 1 дептер сатып алыш үчүн Айбек канча сом төлөйт?
- 1 дептер 1 карандаштан канча сомго кымбат?

6 Жылдызчаларды цифралар менен алмаштыр.

$$3 > *$$

$$6 < *$$

$$8 = *$$

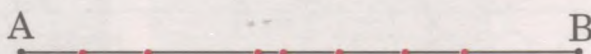
$$0 = *$$

7 Викторина. Ким кесиндиде көбүрөөк чекит белгилейт?

Жыйынтык чыгарып көр.

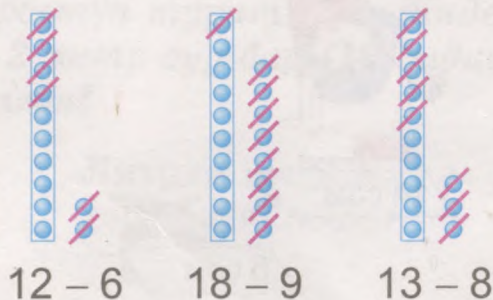
Мен кесиндиде жаткан
7 кызыл чекитти белгиледим.

20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КЕМИТҮҮ

1 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

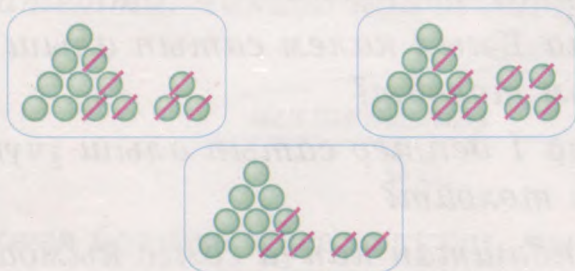
Мисал

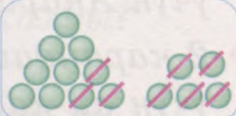
$$14 - 8$$

$$14 - 8 = 6$$

2 Сүрөттөр боюнча барабардыктарды түз.

Мисал

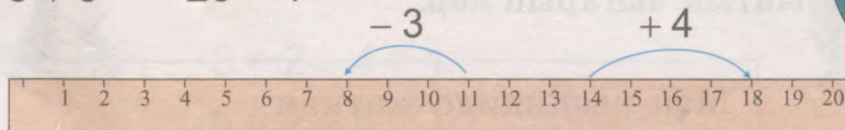

$$15 - 8 = 7$$

3 Амалдарды аткар. Анарадай ой жүгүртсөң болот.

Кошуу жана кемитүүдө сызгычты мен төмөнкүчө пайдалана алам!

$$\begin{array}{ll} 7 + 4 & 15 - 6 \\ 6 + 8 & 17 - 8 \\ 8 + 6 & 20 - 4 \end{array}$$

$$11 - 3 = 8$$

$$14 + 4 = 18$$

4 Туюнтмалардын
маанилерин эсепте.

$$16 - 6 - 7$$

$$17 - 7 - 5$$

$$13 - 3 - 8$$

$$11 - 1 - 7$$

Мен $16 - 6 = 10$
төмөнкүчө $10 - 3 = 7$
ой жүгүртөм:

Мисал Мындайча жазам:

$$16 - 6 - 3$$

$$16 - 6 - 3 = 7$$

5 Өзүңдүн эстеп калуунду машыктыр.

$$18 \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{+3} \square \xrightarrow{-7} \square \xrightarrow{-2} \square \xrightarrow{-6} \square \xrightarrow{+8} \square \xrightarrow{+5} 15$$

6 4, 6, 8, 15, 16 сандарынан 4кө кичине болгон
сандарды ата. 4, 6, 8, 15, 16

7 Эки муундан турган сынык сызыктын узундугу
16см. Бир муунунун узундугу 4 см. Экинчи
муундун узундугу канча?

8 Сүрөттү пайдаланып,
Айгүлдүн суроолоруна
жооп бер.

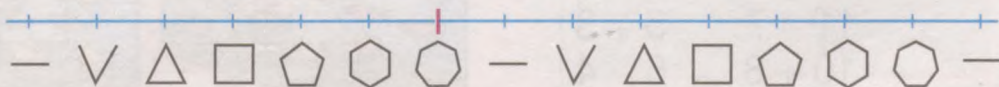
Бүгүн жуманын
кайсы күнү?

- Дүйшөмбү
- ✓ Шейшемби
- △ Шаршемби
- Бейшемби
- ⬡ Жума
- ⬢ Ишемби
- ⬣ Жекшемби

- 7 күн мурда жуманын кайсы күнү болду эле?
- Канча күндөн кийин жекшемби болот?
- Канча күндөн кийин жума болот?

Ушу сыяктуу суроолорду
түзүүгө аракеттен.

1 Кемитүүнү аткар.

Мен төмөнкүчө $15 - 5 = 10$
ой жүгүртөм: $10 - 3 = 7$

$15 - 7$

$18 - 9$

$14 - 8$

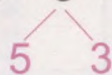
$17 - 8$

$11 - 2$

$15 - 6$

Мисал

$15 - 8 = 15 - 5 - 3 = 7$

$15 - 8 = 7$

2 Таблицаны толтур.

Кошуучу	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Кошулуучу	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Сумма											

3 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$4 + 7 + 2$

$16 - 7 + 0$

$12 + 8 - 2$

$15 - 8 + 2$

4 Маселени чыгарып, берилген суроолорго жооп бер.

Анаранын 5 сомдук эки монетасы жана бир 3 сомдук монетасы бар.
Анаранын канча сом бар?

Анара болгон акчасына 12 сомдук бир альбом сатып ала алабы?

Эгерде Анара бул альбомду сатып алса, анда анын канча сом калат?

5 Туюнтмаларды пайдаланып, сүрөттөр боюнча маселелерди түз жана аларды чыгар.

$10 - 8$

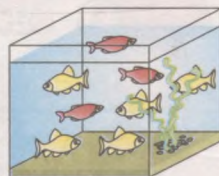
$4 + 6$

$11 - 7$

$5 + 3$

$10 + 8$

$6 - 4$

1 Таблицаны толтур.

Кемүүчү	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кемитүүчү	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Айырма										

- 2 Тасманын узундугун сантиметр менен туюнт.
Туура экенин ченөө менен текшер.

1 дм 1 см

1 дм 2 см

1 дм 3 см

- 3 Маселени чыгар.

Апам кыям кайнатып, эки литрлик
3 банкага куйду. Апам канча литр
кыям кайнаткан?

- 4 Эстеп калуунду машыктыр.

$$20 \xrightarrow{-4} \square \xrightarrow{+1} \square \xrightarrow{-8} \square \xrightarrow{+5} \square \xrightarrow{-6} \square \xrightarrow{+4} \square \xrightarrow{-5} 7$$

- 5 Айырмаларды адегенде улам чоңойгон иретте,
анан кемиген улам кичирейген иретте айтып чык.

$$14 - 5$$

$$16 - 5$$

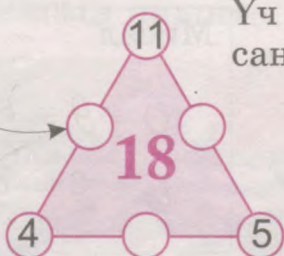
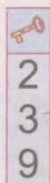
$$18 - 5$$

$$20 - 5$$

$$12 - 5$$

$$10 - 5$$

- 6 Барабардыктарды түз жана бош тегерекчелерди
сан менен толтур.

Үч бурчтуктун ар бир жагындагы
сандардын суммасы 18 болуу керек.

Мисал

$$11 + 3 + 4 = 18$$

1 Сүрөттөрдү пайдаланып, суроолорго жооп бер.

5 сом

4 сом

7 сом

8 сом

Эгерде сенин 20 сомун болсо, анда сен:

- 2 алма сатып ала аласыңбы?
- 3 топоч сатып ала аласыңбы?
- 1 топоч жана 2 стакан шире сатып ала аласыңбы?
- 2 балмуздак жана 1 стакан шире сатып ала аласыңбы?
- Эгерде 2 алма сатып алсаң, канча сомун калат?

Ушу сыяктуу суроолорду түзүп көр.

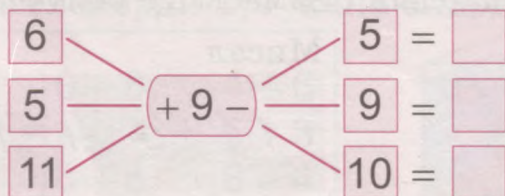
2 Маселени чыгар.

Чоң атам бир түптөн 7 кг чие, экинчи түптөн 4 кг га көбүрөөк чие чогултуп алды. Чоң атам экинчи түптөн канча чие чогултту?

3 Маселени чыгар.

Чоң атам бир түптөн 7 кг чие, экинчи түптөн 4 кг га көбүрөөк чие чогултуп алды. Чоң атам баардыгы канча килограмм чие чогултуп алды?

4 Схема боюнча барабардыктарды түз.

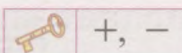

Мисал

$$6 + 9 - 5 = 10$$

$$6 + 9 - 9 = 6$$

5 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$14 \bullet 4 = 19 \bullet 1 \quad 14 \bullet 7 = 9 \bullet 2 \quad 16 \bullet 6 = 19 \bullet 9$$

$$15 \bullet 5 = 12 \bullet 8 \quad 17 \bullet 4 = 19 \bullet 6 \quad 12 \bullet 6 = 14 \bullet 4$$

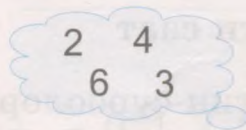
6 Төрт сандын суммасы 15ке барабар болсун үчүн Айгүл кандай сандарды бош чакмактарга коюшу керек?

4	8
0	

5	3
3	

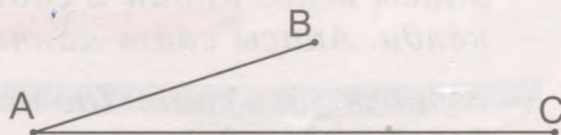
5	2
2	

4	5
	4

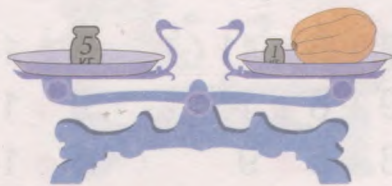
7 АВ жана АС кесиндилерин чене. Кайсы кесинди узун жана канча сантиметрге?

Бул сынык сызыктын узундугу канча сантиметр?

8 Кушбек, Анара жана Марат класстагы гүлдөргө кезектешип суу куюшмак. Муну алар кандай иретте аткара алышат?

9 Сүрөт боюнча ашкабактын жана коондун салмагын аныкта.

СААТТАР

1 Сааттардагы убакытты аныкта.

жети саат

төрт саат

тогуз саат

2 Айбектин суроолоруна жооп бер.

- Эртең менен сен саат канчада ойгоносун?
- Сен саат канчада жатасың?
- Сенин мектебинде сабактар саат канчада башталат?

3 Суроолорго жооп бер.

- Кушбек үйгө саат 7де келди, апасы болсо андан 2 саатка эрте келди. Апасы саат канчада келген?
- Кушбек үйгө саат 7де келди, эжеси болсо андан 2 саатка кечирээк келди. Эжеси саат канчада келген?
- Айбек үйгө күндүзгү саат 2де келди, апасы Айбектен бир саат эрте, ал эми атасы болсо апасынан 5 саат кийин келди. Атасы саат канчада үйгө келди?

4 Салыштыр:

>, <, =

$7 + 5 \bullet 11$

$7 \bullet 14 - 2$

$12 + 5 \bullet 5 + 12$

$9 + 6 \bullet 16$

$9 \bullet 17 - 9$

$16 - 3 \bullet 16 + 3$

$8 + 5 \bullet 9$

$4 \bullet 14 - 10$

$15 + 5 \bullet 15 - 5$

- 5 Ар бир катардан 3 санды тандап ал. Алардын суммасы мунаранын чокусундагы санга барабар болсун. Барабардыктарды түз.

16
8, 12, 3, 5
7, 6, 10, 3
1, 11, 3, 4
2, 10, 3, 11

Мисал

$$8 + 3 + 5 = 16$$

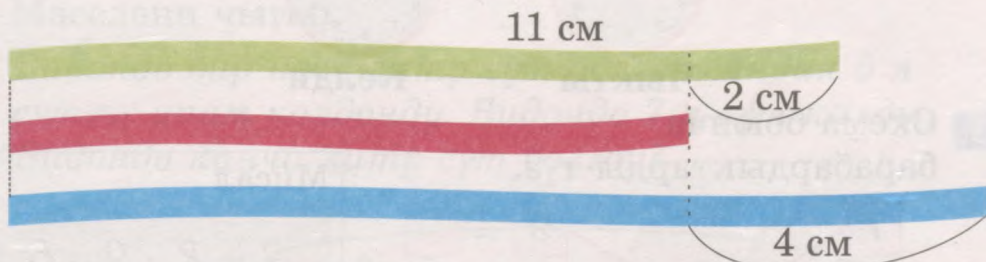
- 6 Барабардыктарды калыбына келтир.

+, -, 0, 1, 2, 5, 7, 9

$$8 \bullet \square = 15 \quad 16 \bullet \square = 7 \quad 0 \bullet \square = 0$$

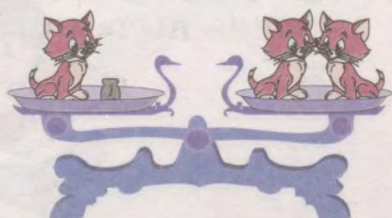
$$7 \bullet \square = 12 \quad 16 \bullet \square = 14 \quad 0 \bullet \square = 1$$

- 7 Ар бир тасманын узундугун аныкта.

- 8 Кушбек, Марат, Сабыр жана Азат Анараныкына конокко келишти. Кушбек Мараттан мурда келди, Сабыр Кушбектен мурда, Азат болсо Мараттан кийин келди. Коноктор кандай иретте келишкен?

- 9 Сүрөттөрдөн пайдаланып, ар бир жаныбардын салмагын аныкта.

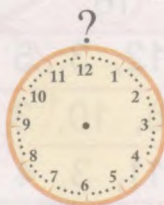

1 Маселени чыгар.

Эртең менен Аскар саат 7де Балыкчыдан чыгып, 4 сааттан кийин Нарынга келди. Аскар Нарынга саат канчада келди?

Чыкты

Келди

2 Маселени чыгар.

Бейшен эртең мененки саат 8де Бишкектен чыгып, эртең мененки саат 11де Балыкчыга келди.

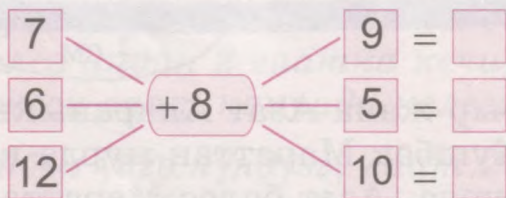

Чыкты

Келди

3 Схема боюнча барабардыктарды түз.

Мисал

$$7 + 8 - 9 = 6$$

$$7 + 8 - 5 = 10$$

4 Сүрөт боюнча барабардыктарды калыбына келтир.

$$12 - \square = \square$$

$$12 - \square - \square = \square$$

$$12 - \square - \square - \square = \square$$

$$12 - \square - \square - \square - \square = \square$$

Мисал
 $12 - 3 - 3 = 6$

1 Салыштыр: $>$, $<$, $=$

12 см $\bullet$ 8 см

8 дм $\bullet$ 12 дм

9 см $\bullet$ 16 см

14 дм $\bullet$ 16 дм

2 Берилген туюнтмалар эмнелерди түшүндүрөт?
Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$4 + 7$

$9 - 7$

$7 + 9$

$9 - 4$

$4 + 7 + 9$

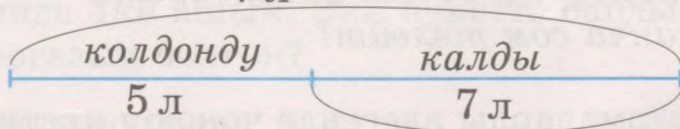
3 Маселени чыгар.

Жер айдоочу огороддун бир бөлүгүн 7 саатта, экинчи бөлүгүн 8 саатта айдап бүттү. Огороддун бардыгын ал канча саатта айдап бүткөн?

4 Маселени чыгар.

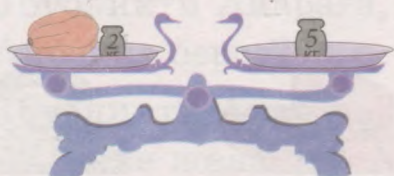
Бидондо бир нече литр сүт болгон. Андан 5 л сүттү апам колдонду. Бидондо 7 л сүт калды. Бидондо канча литр сүт болгон?

? л

5 Роза жана Кларанын фамилиялары Романова жана Маратова. Романова менен Розанын эжеси курдаш экени белгилүү болсо, кыздардын ар биринин фамилиясын аныкта.

6 Сүрөт боюнча ар бир тамак-аштын салмагын аныкта.

ЖАЛПЫЛООЧУ САБАКТАР

1 Туюнтмалардын маанилерин эсепте.

$6 + 3$

$7 + 8$

$5 + 5 + 4$

$6 + 3 + 4$

$6 - 3$

$14 - 5$

$13 - 3 + 8$

$17 - 8 + 2$

2 Барабардыктарды калыбына келтир.

8, 7, 9, 20

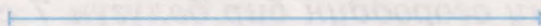
$\square + 9 = 16$

$\square - 8 = 12$

$7 + \square = 15$

$17 - \square = 8$

3 Берилген кесиндиден 5 см ге узун болгон кесинди сыз.

4 Сүрөттөгү берилиштерди пайдаланып, маселелерди чыгар.

1) Азиза 1 алмурут жана 1 алма алгысы келди. Ал аларга канча сом төлөйт?

8 сом

6 сом

2) Анара 1 алмурут жана 2 алма алгысы келди. Ал алгандарына канча сом төлөйт?

5 Айырмаларды адегенде чоңоюу иретинде, андан кийин кичирейүү иретинде оку.

$12 - 5$

$16 - 5$

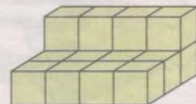
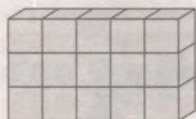
$18 - 5$

$11 - 5$

$9 - 5$

$14 - 5$

6 Ар бир топто канчадан кубик бар?

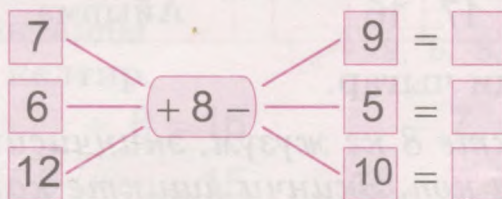

1 Өз ичине камтыган сандарды жаз:

1 ондук жана 5 бирдикти, 5 бирдикти,
 1 ондук жана 4 бирдикти, 1 ондукту,
 1 ондук жана 1 бирдикти, 2 ондукту.

2 Схема боюнча барабардыктарды түз.

3 Салыштыр: $>$, $<$, $=$

1 дм 2 см $\bullet$ 1 дм 4 см

1 дм 6 см $\bullet$ 16 см

1 дм 9 см $\bullet$ 16 см

1 дм 4 см $\bullet$ 12 см

4 Биринчи букетте 7 жоогазын болгон, ал эми экинчисинде – 4кө ашык. Экинчи букетте канча жоогазын болгон?

5 Биринчи букетте 7 жоогазын болгон, ал эми экинчисинде 4кө ашык. Эки букетте бардыгы канча жоогазын болгон?

6 Суроолорго жооп бер.

Түрмөктө 12 бублик бар.

Канча бублик калат, эгерде:

- 3бубликти Анарага берсе?
- 3бубликти Анарага жана 2бубликти Азизага берсе?
- 3бубликти Анарага, 2ни – Азизага, дагы 2ни – Айбекке берсе?
- 3бубликти Анарага, 2ни – Азизага, дагы 2ни – Айбекке жана 5ти Аскарга берсе?

1 Таблицаны толтур.

2, 4, 5, 7, 18, 19

Кошуучу	12		9
Кошулуучу		14	9
Сумма	17	16	

Кемүүчү	16	12	
Кемитүүчү		8	4
Айырма	9		15

2 Маселелерди чыгар.

- 1) Бир ящикте 8 кг жүзүм, экинчисинде ал 4 кг га көп. Экинчи ящикте канча килограмм жүзүм бар эле?
- 2) Бир ящикте 8 кг шабдалы, экинчисинде 4 кг га аз шабдалы болгон. Экинчи ящикте канча килограмм шабдалы бар эле?

3 Сандардын катарын калыбына келтир.

1, 4, 7, ..., 13, ..., ...:

18, 15, 12, ..., 6, ... 0:

- 4 Автобуста 14 жүргүнчү кетип баратышты. Аялдамадан 5 киши түшүп калып, 7 киши кирди. Автобуста канча жүргүнчү болуп калды?

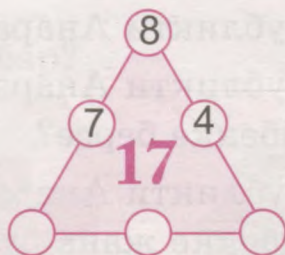
- 5 Эгерде 3 эже-синдилердин ар биринин бирден агасы болсо, анда үй-бүлөдө канча бала бар?

- 6 Бош тегерекчелерди сандар менен толтуруп, барабардыктарды түз.

2, 5, 10

Үч бурчтуктун ар бир жагындагы сандардын суммасы 17ге барабар болууга тийиш.

1 Туура жазуу пайда болгондой кылып, чакмактарды сандар менен алмаштыр.

3, 6, 8, 9

$$18 - \square = 9$$

$$15 - \square > 7$$

$$14 + \square = 20$$

$$12 - \square < 5$$

2 Барабардыктарды калыбына келтир.

 9, 6, 8, 18

$$\square + 8 = 16$$

$$\square - 7 = 11$$

$$9 + \square = 15$$

$$18 - \square = 9$$

3 Муундары 5 см жана 7 см болгон сынык сызыкты чий. Анын узундугун эсепте.

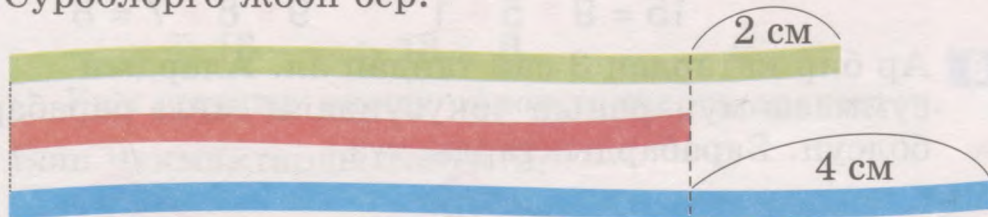
4 Анара ойлогон сандан 5ке чоң болгон санды Айбек ойлогон. Айбек ойлогон сан 14 экенин билип Анара ойлогон санды тап.

5 Бир балмуздак 7 сом турат. Аскардын 20 сомун бар. Эгерде ал 2 балмуздак алса анын канча сомун калат?

6 Ойлон. Эгерде Айгүл Анарага 2 шурусун берсе, экөөндө 8ден шуру болуп калат. Кыздардын канчадан шурусун бар эле?

7 Суроолорго жооп бер.

Жашыл тасма канча см ге кызылдан узун?

Көк тасма канча см ге кызылдан узун?

Жашыл тасма көк тасмадан канча см ге кыска?

Көк тасма жашыл тасмадан канча см ге узун?

1 Салыштыр: $>, <, =$

1 дм 6 см $\bullet$ 1 дм 4 см

1 дм 4 см $\bullet$ 14 см

1 дм 3 см $\bullet$ 16 см

1 дм 3 см $\bullet$ 12 см

2 Маселени чыгар.

Тимур инисинен 3 жашка улуу. Иниси 8 жашта болсо, анда Тимур канча жашта?

3 Маселени чыгар.

Бир чакада 7 л суу, экинчисиндеги суу 4 л ге көп. Экинчи чакада канча литр суу бар?

4 Биринчи чакада 7 л суу, экинчисиндеги – 4 л ге көп. Эки чакада баардыгы канча суу бар?

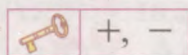
5 Эстеп калуунду машыктыр.

$$\boxed{3} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+3} \boxed{} \xrightarrow{+1} \boxed{} \xrightarrow{+1} \boxed{}$$

6 Берилген кесиндиден 3 см ге узун болгон кесинди чий.

7 Барабардыктарды калыбына келтир.

$$18 = 7 \bullet 8 \bullet 3$$

$$6 \bullet 8 \bullet 3 = 11$$

$$14 = 8 \bullet 9 \bullet 3$$

$$7 \bullet 9 \bullet 4 = 20$$

$$15 = 9 \bullet 5 \bullet 1$$

$$9 \bullet 8 \bullet 7 = 8$$

8 Ар бир катардан 3 сан тандап ал. Алардын суммасы мунаранын чокусундагы санга барабар болсун. Барабардыктарды түз.

16
8, 12, 3, 5
7, 6, 10, 3
1, 11, 3, 4

15
8, 3, 2, 5
4, 6, 11, 0
6, 2, 3, 7

Кошуучу	4		6	13		11
Кошулуучу	14	5		3	1	
Сумма		14	16		16	18

2 Эсепте.

$$4 \text{ кг} + 5 \text{ кг}$$

$$3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} + 7 \text{ кг}$$

$$12 \text{ кг} - 5 \text{ кг}$$

$$12 \text{ кг} - 5 \text{ кг} + 3 \text{ кг}$$

3 Маселени чыгар.

Бир ящикте 14 кг жүзүм, экинчисинде андан 5 кг га аз жүзүм болгон. Экинчи ящикте канча килограмм жүзүм бар эле?

4 Бир ящикте 9 кг шабдалы, экинчисинде андан 3 кг га аз шабдалы болгон. Эки ящикте бардыгы канча килограмм шабдалы бар эле?

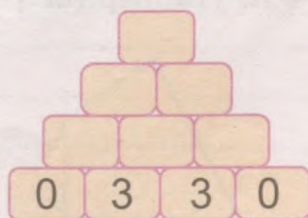
5 2 жыл мурда Елена 6 жашта эле. 3 жылдан кийин ал канча жашта болот?

6 Викторина. Ким көбүрөөк барабарсыздык түзөт? Барабарсыздык пайда болгондой кылып, тегерекчелерди сандар менен алмаштыр.

$$18 - \bigcirc > 18 - 8$$

Ушу сыяктуу оюнду ойлоп тапканга аракеттен.

7 Бош чакмактарды толукта.

- 1 Суммаларды кичинесинен баштап чоңоюу иретинде жазып чык жана алардын маанилерин эсепте.

$2 + 12$

$2 + 15$

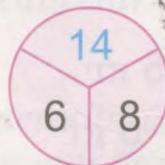
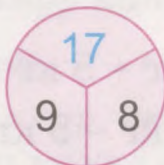
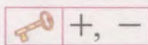
$2 + 3$

$2 + 5$

$2 + 3$

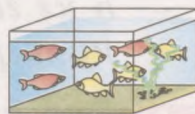
$12 + 6$

- 2 Ар бир тегерек боюнча төрт барабардык түз.

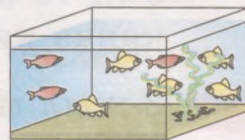

- 3 Маселени чыгар.

Бир аквариумга 12 л суу батат, экинчисине суу 7 л ге аз батат. Экинчи аквариумга канча суу батат?

- 4 Бир аквариумга 12 л суу батат, экинчисине суу 5 л ге аз батат. Эки аквариумду толтуруш үчүн канча литр суу керек?

- 5 Автомобиль Бишкектен Нарынга чейин 4 саат жүрдү. Кайра келатканда ал 1 саатка ашык жүрдү. Ал канча саатта барып келе алат?

- 6 Бир банкага 5 л суу батат, экинчисине – 3 л суу батат. Ал банкалардын жардамы менен 2 л сууну кандайча ченеп алыш керек?

- 7 Фигураларды үч бурчтуктарга бөлүштүр.

1ДЕН 9ГА ЧЕЙИНКИ САНДАР	4
ОН САНЫ	6
10 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ САЛЫШТЫРУУ	8
ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КОШУУ	12
10 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КЕМИТҮҮ	16
САН ТУЮНТМАСЫ. ТУЮНТМАНЫН МААНИСИ	18
МАСЕЛЕНИН ЧЫГАРЫЛЫШЫН ЖАЗУУ. СХЕМА	24
КАНЧАГА ЧОҢ. КАНЧАГА КИЧИНЕ	28
ТАБЛИЦА АРКЫЛУУ АМАЛДАРДЫ АТКАРУУ	34
ЖУМАНЫН КҮНДӨРҮ	38
КОШУУНУН ТАБЛИЦАСЫ	42
СУММАНЫН ЖАНА АЙЫРМАНЫН БЕЛГИСИЗ	
МҮЧӨЛӨРҮН ОРДУНА КОЮУ ЖОЛУ МЕНЕН ТАБУУ	44
ТОПТОР МЕНЕН ЭСЕПТӨӨ	48
ОНДУКТАР МЕНЕН ЭСЕПТӨӨ	50
11ДЕН 20ГА ЧЕЙИНКИ САНДАР	52
САНДЫ ОНДУКТУН ЖАНА БИРДИКТЕРДИН	
СУММАСЫ ТҮРҮНӨ КЕЛТИРҮҮ	56
20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ САЛЫШТЫРУУ	58
КИЛОГРАММ	60
20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ АНДАН	
АШПАГАН ИРЕТТЕ КОШУУ	62
20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КЕМИТҮҮ	66
ДЕЦИМЕТР	70
20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КОШУУ	72
ЛИТР	76
20 ИЧИНДЕГИ САНДАРДЫ КЕМИТҮҮ	78
СААТТАР	84
ЖАЛПЫЛООЧУ САБАКТАР	88

Исак Бекбоевич Беқбоев
Сократ Шаумович Мкртчян
Нуржамал Ибраевна Ибраева

МАТЕМАТИКА

1

Экинчи бөлүк

Жалпы билим берүүчү мектептер үчүн окуу китеби

Редактору	С. Мкртчян, Н. Ибраева
Корректору	Д. Эстебесова
Көркөм редактору	Ара Багдасарян
Компьютердик графикасы жана дизайны	Сократ Мкртчян, Аревик Акопян

Басууга 27.05.11. кол коюлду. Форматы 70x100 1/16. Офсет кагазы.
SchoolBookСТТ гарнитурасы. Офсеттик ыкма менен басылган.
Көлөмү 6,0 ф.б. табак. Нускасы 63 750. Заказы 121.